บทที่ 6

การใช้สัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ยเพื่ออาคารและที่อยู่อาศัย
กรณีศึกษา : ชุมชนเยาวราชและสำเพ็ง กรุงเทพมหานคร

การนำเสนอเนื้อหาในบทนี้ส่วนหนึ่งจะชี้ให้เห็นถึง การใช้สัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ยเพื่อวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างความเป็นสิริมงคลแก่อาคารสถานที่และผู้อยู่อาศัย (ฮวงจุ้ยสำหรับคนเป็น) ในลักษณะ Instrument Symbol และอีกส่วนหนึ่งคือ ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อฮวงจุ้ยกับวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายจีน จากการเก็บข้อมูลในพื้นที่และประชากรที่ศึกษา

กลุ่มประชากรที่ข้าพเจ้าเลือกมาเป็นตัวอย่างการศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้มีเชื้อสายจีนในย่านเยาวราชและสำเพ็ง ซึ่งเป็นย่านที่มีชาวจีน* อาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่น อีกทั้งเป็นย่านธุรกิจค้าส่งและปลีกที่สำคัญของกรุงเทพฯด้วย บุคคลผู้มีเชื้อสายจีนได้สืบทอดวัฒนธรรมจีนเรื่อยมาจากรุ่นจีนโพ้นทะเลสู่รุ่นปัจจุบัน แม้ว่าวันเวลาผ่านไปเกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมกับขนบธรรมเนียมประเพณีไทยมากขึ้น แต่รูปแบบวัฒนธรรมจีนในประเทศไทยยังคงเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งจะเห็นได้ชัดจากรูปแบบของความเชื่อ พิธีกรรม ในวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายจีนที่ยังคงยึดถือปฏิบัติในทุกวันนี้ ดังนั้น ชุมชนเยาวราช-สำเพ็ง จึงเหมาะที่จะเป็นสนามวิจัยในการศึกษาถึงความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยในวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายจีนเป็นอย่างยิ่ง

จากการสุ่มสำรวจทำเลที่เชื่อว่าได้รับอิทธิพลที่ไม่ดีตามความเชื่อฮวงจุ้ย ไม่ว่าจะเป็น อาคารที่อยู่บริเวณทางสามแพร่ง สี่แยก หรือวงเวียน ตลอดจนอาคารที่อยู่ตรงข้ามกับสิ่งที่เชื่อว่ามีอำนาจรุนแรง เช่น ตรงข้ามกับวัด ศาลเจ้า เจ้าที่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ หม้อแปลงไฟฟ้า เสาไฟ าสัญลักษณ์ครุฑหน้าธนาคาร เป็นต้น ภายในสนามวิจัยรวม 30 แห่ง พบว่าอาคารที่อยู่ในตำแหน่งได้รับอิทธิพลที่ไม่ดีดังกล่าว ซึ่งน่าจะแก้ไขด้วยวิธีการทางฮวงจุ้ยทั้งสิ้น 90 ปรากฏใช้สัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ยเพื่อแก้ไขตามความเชื่อ 83 หลัง และมีเพียง 7 หลังที่ไม่ปรากฏใช้สัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ย อาจสันนิษฐานได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างด้านชัยภูมิทำเลที่ตั้งกับความเชื่อฮวงจุ้ยของบุคคลมีส่วนกำหนดรูปแบบความเชื่อ และยังสะท้อนให้เห็นพิธีกรรมปฏิบัติตามคติความเชื่อนั้นว่ามีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายจีน

---

* ชาวจีน ในที่นี้หมายถึง ผู้ที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีน

แผนที่ 6.1 การกระจายตัวของหลังคาเรือนที่ใช้สัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ย

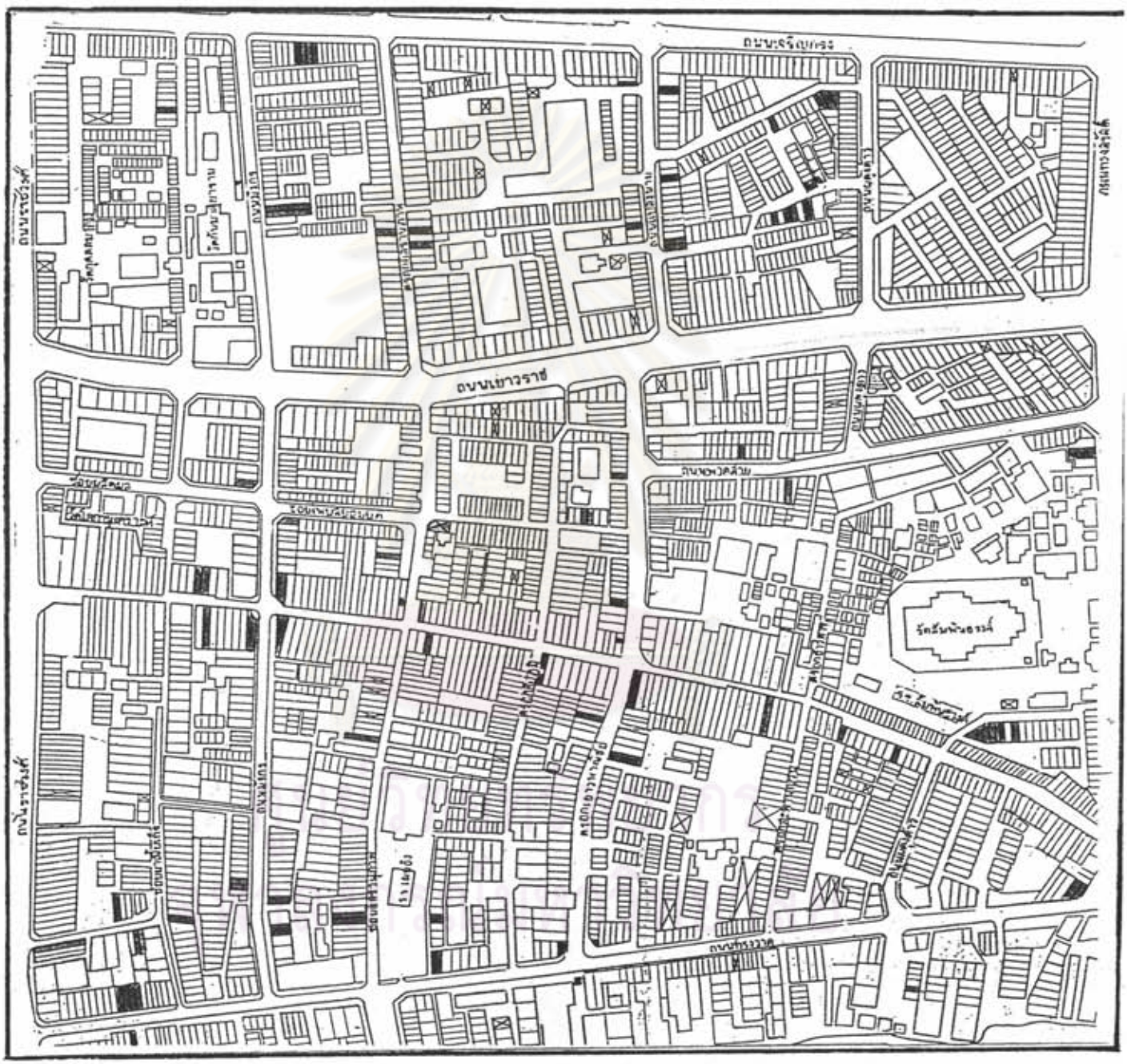
ถนนเจริญกรุง
ถนนเยาวราช
ถนนเจริญกรุง
ถนนเจริญกรุง
ถนนเจริญกรุง

จากการสุ่มสำรวจบริเวณที่มีความน่าจะเป็นสำหรับการใช้สัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ย 30 แห่ง กรณีศึกษาและนำเสนอ 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 นำเสนอข้มูลทางด้านกายภาพ 8 กรณีศึกษา และส่วนที่ 2 นำเสนอข้อมูลจากการสัมภาษณ์ 12 กรณีศึกษา โดยมีส่วนที่ซ้ำกันอยู่ 3 กรณี

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทางด้านกายภาพ

โดยการสังเกตลักษณะทางกายภาพพบว่า บ้านที่ติดตั้งสัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ยส่วนใหญ่แล้วมีรูปแบบทำเลที่ตั้งคล้ายคลึงกัน เช่น บ้านที่อยู่ปลายทางสามแพ่ง อาคารบริเวณทางแยก อยู่ตรงข้ามกับสิ่งที่มีพลังอำนาจหรือสิ่งที่ไม่เป็นมงคล เป็นต้น ตามความเชื่อฮวงจุ้ยแล้วเชื่อว่าลักษณะชัยภูมิเช่นนี้จะส่งผลร้ายยังผู้อยู่อาศัยจึงต้องแก้ไขทางฮวงจุ้ยโดยใช้สัญลักษณ์ พอสรุปได้ว่า ความเชื่อฮวงจุ้ยซึ่งสัมพันธ์กับทำเลที่ตั้ง ส่งผลต่อการปฏิบัติตามความเชื่อในรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน และการติดตั้งสัญลักษณ์ฮวงจุ้ยที่ด้านหน้าอาคาร ส่วนใหญ่นั้นมีเป้าหมายเพื่อแก้ไขฮวงจุ้ยที่ไม่ดีที่ได้รับจากภายนอก ดังตัวอย่างที่นำเสนอในด้านกายภาพรวม 8 กรณีศึกษา ได้แก่

ข้อมูลทางด้านกายภาพ *กรณีศึกษา 1*

ที่ตั้ง : บริเวณถนนมังกรตัดกับถนนวานิช 1 ซึ่งเป็นถนนภายในชุมชนเยาวราชนั้น ปรากฏการติดตั้งสัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ยที่อาคารที่หัวมุมถนน ด้วยลักษณะอาคารตัดมุมเฉียง เป็นประตูจึงมีอาคารฝั่งตรงข้ามด้านทะแยง ซึ่งจะคำนึงถึงผลกระทบทางฮวงจุ้ยที่จะได้รับจากอาคารตรงข้ามนี้ อาคารทั้ง 4 มุมถนนได้แก่ อาคาร 328 อยู่ตรงข้ามกับห้างทองโต๊ะกัง และร้านศรีไทยมาร์เกตติ้ง อยู่ตรงข้ามกับธนาคารกรุงเทพ ทางด้านทะแยงมุม

รูปภาพที่ 6.1 สัญลักษณ์อันมีความหมายพิเศษทางฮวงจุ้ย

พิจารณาฮวงจุ้ย : ในกรณีดังกล่าวแม้ว่าจะไม่ได้รับผลกระทบจากมุมตึกจากอาคารฝั่งตรงข้าม แต่เนื่องจากธนาคาร และ ห้างทองตั้งโต๊ะกัง มีเครื่องหมายครุฑอยู่ด้านหน้าอาคาร ตามความเชื่อฮวงจุ้ยเชื่อว่า ผู้อาศัยจะได้รับผลกระทบจากพลังที่รุนแรงจากสัญลักษณ์หรือตัวแทนของสิ่งที่มีอำนาจจากฝั่งตรงข้าม ครุฑเป็นสัตว์ในเทพนิยายมีอำนาจมีฤทธิ์ อีกทั้งเป็นสัญลักษณ์ครุฑใช้เป็นตราแผ่นดินถือว่าสำคัญและยิ่งใหญ่ อาคารที่อยู่ฝั่งตรงข้ามเกรงพลังที่มาปะทะ จึงนำมาสู่การแก้ไขฮวงจุ้ย

แก้ไขด้วยสัญลักษณ์ : เจ้าของอาคาร 328 แก้ไขฮวงจุ้ยที่ไม่ดีเช่นนี้ โดยทำเหล็กดัดเป็นรูปพระพุทธ ที่ระเบียงชั้น 2 และ3 มีโต๊ะวางพระพุทธรูป รูปพระ เครื่องราง ยันต์ต่างๆ ฯลฯ สำหรับร้านศรีไทยมาร์เก็ตติ้งใช้ธงชาติผืนใหญ่พาดยาว ปิดด้านหน้าอาคาร (ดังรูปภาพที่ 6.1)

แปลความหมายสัญลักษณ์ : การใช้สัญลักษณ์ที่แสดงถึงพระพุทธและสิ่งศักดิ์สิทธิ์แก้ไขฮวงจุ้ยเช่นนี้ คล้ายกับว่าได้อัญเชิญอำนาจพระพุทธและสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อปกป้องคุ้มภัย และการนำธงชาติมาช่วยแก้ไขทางฮวงจุ้ยเช่นนี้ อาจแปลความหมายได้ว่า การติดธงชาติเสมือนเป็นการแสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สอดคล้องกับครุฑซึ่งเป็นตราของแผ่นดิน

ข้อมูลทางด้านกายภาพ *กรณีศึกษา 2*

ที่ตั้ง : ภายในตรอกทางเดินเชื่อมระหว่างตรอกซัยภูมิกับถนนเยาวพานิชย์ มีบ้านเรือนประมาณ 3 - 4 หลังที่อยู่ตรงข้ามกับประตูทางเข้าออกศาลเจ้าแม่ประดู่ติดกระจกปากัว

พิจารณาฮวงจุ้ย : ศาลเจ้าเป็นสถานที่ที่เทพเจ้าสถิตย์อยู่ เป็นสถานศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพกราบไหว้ของผู้นับถือ ทำเลนี้อยู่ตรงกับประตูของศาลเจ้าทางฮวงจุ้ยวิเคราะห์ว่าจะได้รับอิทธิพลที่รุนแรงของเทพเจ้าเนื่องจากอยู่ตรงกับทางผ่านของพลัง

รูปภาพที่ 6.2 การแก้ไขฮวงจุ้ยในทำเลที่อยู่ตรงข้ามกับศาลเจ้า

แก้ไขด้วยสัญลักษณ์ : ติดด้วยกระจกปากัว เหนือประตูทางเข้า ในตำแหน่งที่ตรงกับทางเข้าออกของศาลเจ้า บางบ้านแขวนรูปภาพเขียนเทพเจ้า และยันต์เขียนด้วยอักษรจีน

แปลความหมายทางสัญลักษณ์ : การติดกระจกเพื่อสะท้อนภาพของศาลเจ้าฝั่งตรงข้าม เสมือนว่าตำแหน่งนี้ก็เป็นศาลเจ้าเช่นกัน เป็นการลวงตาหลอกพลังที่จะเข้ามาทำร้าย วิธีการดังกล่าวเป็นหนทางหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงแก้ไขคัตรูในความเชื่อฮวงจุ้ยเพื่อที่อยู่อาศัย

ข้อมูลทางด้านกายภาพ *กรณีศึกษา 3*

ที่ตั้ง : อาคารเลขที่ 95 อยู่ปลายของถนนพาดสายที่บรรจบกับถนนเยาวพานิชย์ ปรากฏสัญลักษณ์ฮวงจุ้ยที่เด่นชัด (รูปภาพที่ 6.3)

พิจารณาฮวงจุ้ย : อาคารนี้อยู่ปลายทางสามแพร่ง ลักษณะของถนนเส้นตรงที่พุ่งตรงมาเช่นนี้ฮวงจุ้ยวิเคราะห์ว่าอยู่ในตำแหน่งที่ได้รับพลังชาซี่ ที่ให้โทษต่อผู้อาศัย

แก้ไขด้วยสัญลักษณ์ : ทำโครงเหล็กดัดระเบียงด้านหน้าอาคารพาณิชย์เป็นรูปยันต์แปดเหลี่ยม สัญลักษณ์หยินหยาง และพระพุทธรูป ในแต่ละชั้นตามลำดับ ซึ่งแต่ละอย่างนั้นเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายทางฮวงจุ้ยทั้งสิ้น

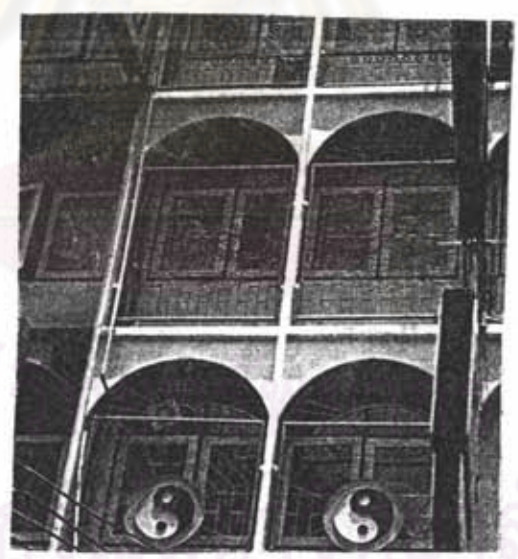

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพที่ 6.3 อาคารที่ตรงกับทางสามแพร่งมักจะปรากฏสัญลักษณ์ฮวงจุ้ย

แปลความหมายสัญลักษณ์ : การใช้สัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนของอำนาจต่างๆ ข้างต้นสามารถแก้ไขฮวงจุ้ยเช่นนี้ได้ กล่าวคือ ปากัวเป็นเครื่องหมายที่ชาวจีนเชื่อถือว่าเป็นตัวแทนของปรากฏการณ์ธรรมชาติ 8 ประการ มีพลังอำนาจ มีอิทธิพลต่อโลกและชีวิต ส่วนพลังหยินและหยางซึ่งเป็นพลังคู่ที่ยิ่งใหญ่ของจักรวาล และเป็นเครื่องหมายของกฎแห่งความสมดุลของ

จักรวาล ประกอบกับสัญลักษณ์พระพุทธ เปรียบเสมือนได้อัญเชิญอำนาจคุณพระพุทธ มาช่วยปกปักษ์รักษาด้วย การแก้ไขด้วยสัญลักษณ์ดังกล่าวจึงเป็นการรวมเอาพลังและสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาช่วยป้องกันแรงปะทะหรือพลังชาที่เกิดจากถนนที่พุ่งชน

ข้อมูลทางด้านกายภาพ *กรณีศึกษา 4*

ที่ตั้ง : บริเวณแยกถนนทรงวาดบรรจบกับถนนราชวงศ์เกิดเป็นทางสามแยกรูปตัว T เมื่อสังเกตอาคารบริเวณแยกดังกล่าว พบว่าอาคารที่อยู่ตรงข้ามกับถนนทรงวาดติดตั้งกระจกปากัวและเสือคาบดาบ และอาคารมุมถนนทรงวาดตรงข้ามกับหม้อแปลงไฟฟ้าของอีกฝั่งหนึ่ง

พิจารณาฮวงจุ้ย : อาคารเลขที่ 826 - 828 อยู่ในแนวเดียวกับเส้นตรงของถนนทรงวาด ตามความเชื่อฮวงจุ้ยอธิบายถึงตำแหน่งดังกล่าวว่าจะได้รับผลร้ายจากลูกศรพิษ แม้ว่ามีถนนใหญ่ราชวงศ์ที่อยู่รอบนอกชุมชนคั่นกลางสามารถลดแรงปะทะลง แต่ลักษณะถนนทรงวาดที่กว้างและเป็นเส้นตรงยาว ทำให้อาคารฝั่งตรงข้ามได้รับอิทธิพลดังกล่าวอยู่

อาคารเลขที่ 257 เป็นที่ตั้งของบริษัทสัมพันธมิตรอยู่ในตำแหน่งที่มองไปเห็นหม้อแปลงไฟฟ้าขนาดใหญ่ จึงอาศัยสัญลักษณ์ฮวงจุ้ยช่วยแก้ไข

รูปภาพที่ 6.4 ใช้กระจกปากัวของอาคารที่ตรงกับหม้อแปลงไฟฟ้า

แก้ไขด้วยสัญลักษณ์ : อาคารที่อยู่ตรงกับแนวถนนใช้กระจกปากัว เสือคาบดาบ เป็นอุปกรณ์สำหรับแก้ไขทางฮวงจุ้ยเพื่อต่อต้านพลังรุนแรงที่พุ่งตรงเข้าหาอาคาร

สำหรับอีกอาคารหนึ่งที่ตรงกับหม้อแปลงไฟฟ้า แต่ความรุนแรงที่ได้รับจะน้อยลงเนื่องจากระยะของถนนที่มาคั่นกลางมีความกว้างมาก การใช้กระจกเงาอย่างเดียวก็สามารถสะท้อนพลังที่หลงเหลือได้

ข้อมูลทางด้านกายภาพ *กรณีศึกษา 5*

ที่ตั้ง : ปลายถนนพาดสายมาบรรจบกับถนนทรงสวัสดิ์ เกิดเป็นทางแยกรูปตัว T อาคารที่อยู่ด้านตรงข้าม คือร้านเจียงเฮง เลขที่ 141 ติดสัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ยบนระเบียงชั้นสอง

พิจารณาฮวงจุ้ย : จะเห็นได้ว่าอาคารดังกล่าวตกอยู่ในสภาพถูกทิ่มแทงจากถนน จึงนำมาซึ่งวิธีแก้ไขเพื่อความมั่นใจว่าผู้อยู่อาศัยจะไม่เดือดร้อนจากทิศทางของถนนนี้

แก้ไขด้วยสัญลักษณ์ : ร้านเจียงเฮง แก้อิทธิพลดังกล่าวด้วยสัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ยหลายอย่าง เช่น เครื่องหมายปากัว สิงห์คาบดาบ และที่แปลกกว่านั้นคือแผ่นป้ายไม้เขียนด้วยอักษรจีน 2 ตัวซึ่งเขียนว่า (อันมีความหมายถึง ภูเขาที่มีความมั่นคงแข็งแกร่ง) และสังเกตให้ดีจะพบว่า มีการติดตั้งขวานโดยหันด้านคมไปทางถนนที่ตรงมา (ภาพที่ 6.5)

แปลความหมายสัญลักษณ์ : นอกจากใช้สัญลักษณ์ปากัว และสิงห์คาบดาบอันมีความหมายที่ศักดิ์สิทธิ์และทรงอำนาจแล้ว และด้วยนามแห่งหุนเขาอันเป็นตัวแทนของความแข็งแกร่ง มีความมั่นคงไม่เปลี่ยนแปลง สามารถนำมาเป็นสัญลักษณ์แก้ไขในฮวงจุ้ยได้

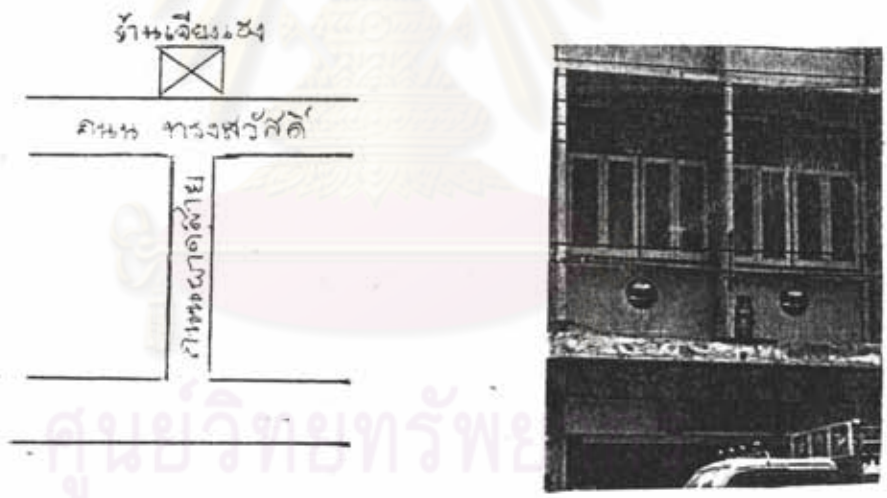

รูปภาพที่ 6.5 การติดตั้งสิ่งต่างๆ ที่เชื่อว่าสามารถแก้อิทธิพลจากถนนที่พุ่งเข้าหา

ข้อมูลทางด้านกายภาพ *กรณีศึกษา 6*

ที่ตั้ง ภายในซอยแรกและซอยที่สองของถนนผดุงด้าวเมื่อเข้ามาจากถนนเจริญกรุง พบว่ามีการใช้สัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ยกันมาก และมีหลายบ้านที่แขวน "กระถางธูป"ไว้หน้าบ้านเพื่อการแก้เคล็ดทางฮวงจุ้ย

พิจารณาฮวงจุ้ย : สัญลักษณ์สิงห์คาบดาบหรือปากัวและสิ่งที่มีพลังอำนาจสามารถใช้เป็นสัญลักษณ์ต่อต้านศัตรูได้ แต่สำหรับบางกรณีการต่อสู้มิใช่ทางเลือกที่ถูกต้อง เนื่องจากอาจทวีความรุนแรงมากขึ้น ดังเช่น อยู่ตรงข้ามกับเจ้าที่ (ศาลพระภูมิ) ซึ่งคนภายในชุมชนเชื่อถือว่าศักดิ์สิทธิ์ กรณีเช่นนี้ชินแสจะเลี่ยงใช้วิธีนอบน้อมยอมแพ้ต่ออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์แทน

ภาพที่ 6.6 "การแสดงความน้อบน้อม" หนทางหนึ่งของวิธีการทางฮวงจุ้ย

แก้ไขด้วยสัญลักษณ์ : ดังนั้นการใช้กระถางธูปแขวนไว้หน้าบ้าน

แปลความหมายทางสัญลักษณ์ : เสมือนเป็นเครื่องหมายที่แสดงถึงการให้ความเคารพกราบไหว้บูชาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และยอมแพ้ต่อพลังอำนาจที่เชื่อว่ามีอิทธิพลต่อผู้อยู่อาศัยภายในบ้าน

ข้อมูลทางด้านกายภาพ *กรณีศึกษา 7*

ที่ตั้ง : ทางแยกของซอยอิสรานุภาพตัดกับซอยวานิช 1 ร้านค้าในย่านนี้ส่วนใหญ่ขายส่งรองเท้าและเครื่องหนัง เมื่อสังเกตอาคารโดยรอบจะพบว่ามีการใช้สัญลักษณ์ฮวงจุ้ยประเภทกระจกแปดเหลี่ยม ยันต์ปากัว และสิงห์คาบดาบ หากพิจารณาดูจะเห็นว่าฝั่งตรงข้ามของอาคารเหล่านั้นเป็นหม้อแปลงไฟฟ้าขนาดใหญ่ และด้านหน้าอาคารพาณิชย์ที่มีหม้อแปลงไฟฟ้าสร้างคร่อมอยู่หน้าทางเข้า มีป้ายประกาศ "เซ้งด่วน" ติดอยู่ (สำรวจเมื่อ เดือนพฤศจิกายน 2539)

พิจารณาฮวงจุ้ย : สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ชินแสฮวงจุ้ยคำนึงถึงคืออิทธิพลจากสิ่งที่อยู่ตรงข้าม ในกรณีข้างต้นหม้อแปลงไฟฟ้าซึ่งเป็นแหล่งรวมของพลังงานไฟฟ้าจำนวนมาก ซึ่งผู้อยู่ใกล้เคียงอาจได้รับอันตรายจากไฟฟ้า สำหรับฮวงจุ้ยยังมองว่าเป็นสิ่งที่พลังรุนแรงมีอำนาจคุกคามต่อผู้อยู่อาศัยในอาคารที่อยู่ตรงข้ามอีกด้วย ดังนั้นอาคารตรงข้ามกับหม้อแปลงไฟฟ้าจึงมีอยู่ในสภาพที่มีพลังรุนแรงมาปะทะ ซึ่งจะมากน้อยขึ้นอยู่กับระยะห่างจากสิ่งคุกคามนั้น ๆ เมื่อดูจากตำแหน่งของอาคารทั้ง 3 อาคาร ก, ข อยู่ตางข้ามโดยมีถนนซอยคั่นกลาง ความรุนแรงที่ได้รับจะน้อยกว่าอาคาร ค. ที่มีหม้อแปลงไฟฟ้าอยู่หน้าบ้านอยู่มาก ทางฮวงจุ้ยเชื่อว่าการใช้สัญลักษณ์ที่มีความหมายเฉพาะสามารถเยียวยาผลร้ายตามที่ฮวงจุ้ยทำนายได้

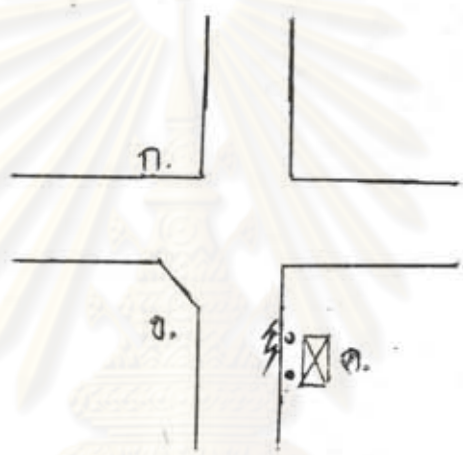

รูปภาพที่ 6.7 อาคารที่อยู่ในทิศทางที่ได้รับอิทธิพลที่ไม่ดีจากหม้อแปลงไฟฟ้า

แก้ไขด้วยสัญลักษณ์ : ทั้งอาคาร A, B,C ต่างตั้งอยู่ในทิศทางตรงข้ามกับหม้อแปลงไฟฟ้าอาคาร B และ C แก้ไขฮวงจุ้ยโดยวิธีเดียวกัน คือ ติดกระจกยันต์ป่ากัว และสิงห์คาบดาบบริเวณประตูด้านหน้าในตำแหน่งที่ตรงกับหม้อแปลง ส่วนอาคาร A ไม่ปรากฏใช้อุปกรณ์ทางฮวงจุ้ยเพราะเป็นอาคารว่างไม่มีผู้อยู่อาศัย

แปลความหมายสัญลักษณ์ : เนื่องจากกระจกเงามีคุณสมบัติสะท้อนกลับ มีภาพของยันต์แปดทิศ (ป่ากัว) อันเป็นเครื่องหมายแทนสิ่งที่ยิ่งใหญ่ทั้งแปด ครอบคลุมความสมดุลของจักรวาล ประกอบกับ เสือ(สิงห์)คาบดาบ เป็นสัญลักษณ์ต่อต้านกับพลังที่ชั่วร้ายได้ โดยพิจารณาถึงคุณลักษณะของเสือว่าเป็นสัตว์ที่ดุร้ายน่าเกรงขาม ยิ่งถ้าเป็นเสือคาบดาบเสมือนว่าได้เพิ่มอำนาจในการปกป้องและพิทักษ์แก่บ้านในทำเลดังกล่าว

ข้อมูลทางด้านกายภาพ *กรณีศึกษา 8*

ที่ตั้ง : ในซอยอิสรานุภาพบริเวณที่ตัดกับซอยไพบูลย์สมบัติ เป็นสี่แยกซึ่งมิได้ตัดกันเป็นแนวตรง โดยมีลักษณะเยื้องกันทำให้อาคารหัวมุมถนนในตำแหน่งที่ตรงข้ามกับเส้นที่มาตัดดังเช่น ที่ตั้งของร้านตั้งเซ่งเฮงที่อยู่ตรงข้ามกับถนนไพบูลย์สมบัติ

พิจารณาฮวงจุ้ย : แม้อาคารดังกล่าวอยู่บริเวณ 4 แยกก็ตาม แต่มีแยกเหลื่อมกันทำให้บ้านหลังนี้อยู่ในสภาพที่ถูกทิ่มแทงจากถนนที่พุ่งตรงมา ทำเลเช่นนี้มีลักษณะเหมือนกับทาง 3 แพร่ง ที่นำมาซึ่งพลังซาชี่ หรือพลังที่ส่งผลร้ายยังบุคคลผู้อยู่อาศัย

แก้ไขด้วยสัญลักษณ์ : เจ้าของอาคารกลัวอิทธิพลที่ไม่ดีจากทำเลดังกล่าว จึงนำธงชาติไทยผืนใหญ่คลุมด้านหน้าของอาคารที่ตรงข้ามกับถนนไพบูลย์สมบัติ

แปลความหมายสัญลักษณ์ : เนื่องจากสีต่างๆของธงชาติไทยหมายถึงสิ่งที่ชาวไทยทั้งปวงเทิดทูนสูงสุด เป็นตัวแทนสิ่งที่ที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวไทยทั้งประเทศ จึงเสมือนได้รวมพลังมาช่วยปกป้อง ณ ที่นี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ประชากรที่ศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากหลังคาเรือนที่ปรากฏสัญลักษณ์ฮวงจุ้ยส่วนหนึ่งและสุ่มสำรวจจากผู้มีเชื้อสายจีนจากชุมชนศึกษาโดยทั่วไปอีกส่วนหนึ่ง ถึงแม้ว่าจะไม่ได้มีสัญลักษณ์ฮวงจุ้ยปรากฏที่หน้าบ้านก็ตาม ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมความเชื่อฮวงจุ้ยในวิถีชีวิตของพวกเขาทั้งที่สามารถสังเกตเห็นเป็นรูปธรรม และในส่วนของทัศนคติเกี่ยวกับความเชื่อซึ่งเป็นนามธรรม จากการสัมภาษณ์บุคคลทั้งสิ้น 12 รายมีรายละเอียดดังนี้ : -

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ *กรณีศึกษาที่ 1* :

ข้อมูลส่วนบุคคล : ชื่อ นาย นนทชัย นามสกุล จิรวงศ์วณิชย์ แซ่น้า
อายุ 45 ปี มีเชื้อสายจีนกลุ่มภาษาแต้จิ๋ว นับถือพุทธศาสนา
สามารถพูดภาษาจีน และเขียนอ่านอักษรจีนได้
อาชีพหลัก ค้าขายส่งออกธัญพืช

ที่อยู่อาศัย : มี 2 แห่ง แห่งแรกคืออาคารพาณิชย์ที่ถนนทรงวาดและบ้านที่ฝั่งธน

การบูชาบรรพบุรุษ : เช่นไหว้บรรพชนเสมอ ในอดีตนั้นเคยไปไหว้สุสานน้องสาวพ่อและน้าที่วัดดอนและปากน้ำ แต่ปัจจุบันไหว้สุสานของปู่-ย่า ที่บ้านบึง และสุสานพ่อ, ตา-ยาย ที่ศรีราชา การกราบไหว้บรรพบุรุษที่สุสาน ลูกหลานต้องมาพร้อมหน้ากันเพื่อแสดงความรักและสามัคคีกันต่อหน้าบรรพชน

ความรู้เรื่องฮวงจุ้ย : ทราบว่าฮวงจุ้ยถือหลักธรรมชาติเข้าว่า และประกอบกับการพิจารณาในแง่ของความสมดุล ฮวงจุ้ยนั้นมีทั้งฮวงจุ้ยสำหรับที่อยู่อาศัยและฮวงจุ้ยสุสาน เชื่อว่าการจัดฮวงจุ้ยที่พักอาศัยจะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรือง ส่วนฮวงจุ้ยสำหรับสุสานจะต้องอยู่ในทำเลที่มีเขา และพิจาณาฮวงจุ้ยจากทำเลและลักษณะของภูเขา การทำฮวงจุ้ยของสุสานพ่อแม่จะดูเผื่อพี่น้องโดยให้มีความเจริญเท่าเทียมกันหมดทุกคน ชินแสดูจากภูเขาลูกเดียวเป็นหลักพิจารณาผู้ที่ได้รับผลจากฮวงจุ้ย ตำแหน่งลูกชายคนที่ 1 2 3 และถัดมาอีกแถวคือลูกชายคนที่ 4 5 6 ส่วนลูกสาวนั้นอยู่ในตำแหน่งของเนินเขาที่นับมาจากด้านในที่ชิดภูเขา

ที่มาของความรู้ : รุ่นบิดาไม่ค่อยเชื่อในเรื่องฮวงจุ้ยเท่าใดนัก แต่เคยได้รับฟังจากผู้ใหญ่และผู้รู้ฮวงจุ้ย มีเพื่อนสนิทคนหนึ่งสนใจศึกษาวิชาฮวงจุ้ยเป็นพิเศษจึงได้รู้จักวิชา

ฮวงจุ้ยอีกทางหนึ่ง ประกอบกับเคยซื้อหนังสือฮวงจุ้ยมาอ่านทำให้เข้าใจและรู้ว่ามีรายละเอียดปลีกย่อยมากมาย เนื้อหาบางส่วนก็ไม่เหมือนกันเสียทีเดียว

นำฮวงจุ้ยไปปฏิบัติ : มีเพื่อนฝูงเคยแนะนำซินแสที่มาจากเมืองจีนตรวจตราฮวงจุ้ยที่บ้าน ซินแสทักว่าผิดฮวงจุ้ยหลายประการ แต่เจ้าบ้านเลือกเปลี่ยนแปลงบางอย่างที่พอจะทำได้ เช่น ทำธรณีห้องเพิ่ม แต่สำหรับบันไดที่ซินแสดูแล้วว่าไม่ควรอยู่ตำแหน่งนี้คงจะไม่แก้ไขเพราะยุ่งยากไป

: เนื่องจากบ้านอยู่ในตำแหน่งที่ตรงกับตรอก จึงใช้เสือคาบดาบ เป็นของเก่าที่ติดไว้ก่อนเข้งอาคารนี้ คนงานเคยเอาลงมาวางกับพื้น ด้วยความหวังดีทำสะอาดให้ จึงเห็นว่าควรนำไปทำพิธีเสียใหม่โดยนำไปให้เจ้าขุนด่านทำพิธีและก่อนที่ติดตั้งที่เดิมต้องดูฤกษ์ที่ดีด้วย

ทัศนคติเกี่ยวกับฮวงจุ้ย : เชื่อว่าฮวงจุ้ยมีประโยชน์รู้ไว้ไม่เสียหาย การปฏิบัติตามความเชื่อนั้นกระทำเพื่อความสบายใจ แต่ไม่ปักใจเชื่อซินแสอย่างเดียว จะพิจารณาถึงความเป็นไปได้ และมาประยุกต์ใช้กับตัวเองด้วย

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ *กรณีศึกษาที่ 2 :*

ข้อมูลส่วนบุคคล : ชื่อ นาย ขวัญชัย นามสกุล ตันติจินดา แซ่ตั้ง
อายุ 46 ปี เชื้อสายจีนกลุ่มภาษาแต้จิ๋ว นับถือพุทธศาสนา
สามารถพูดภาษาจีนแต้จิ๋ว และอ่านและเขียนตัวหนังสือจีนพอได้
อาชีพ ค้าขาย

ที่อยู่อาศัย : หัวลำโพง

ความรู้เรื่องฮวงจุ้ย : รู้จักและสนใจในความเชื่อฮวงจุ้ยมานานแล้ว เคยได้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับการ พยากรณ์ จึงมีความรู้ในการดูโหงวเฮ้ง และฮวงจุ้ยอยู่บ้าง

: ฮวงจุ้ยเพื่อบ้านที่อยู่อาศัยในอดีตนั้นไม่มี ฮวงจุ้ยบ้านพัฒนามาจากฮวงจุ้ยสุสาน

: ฮวงจุ้ยสำหรับสุสานนั้นมีทั้งสุสานคนเป็นและสุสานคนตาย หาซื้อสุสานเมื่อยังมีชีวิตอยู่หรือที่เรียกว่าการทำ"แซกี" นั้นอาจทำเพื่อสะเดาะเคราะห์โดยใช้เส้นผม เสื้อผ้า และสิ่งต่างๆ ของเจ้าของสุสานทำพิธีใส่ไห ฝังไว้ ทั้งนี้ต้องดูดวงชะตาประกอบด้วย

ที่มาของความรู้ฯ : สังเกตและซักถามจากผู้รู้ และจำเอามาใช้ เคยเข้าอบรมวิชาฮวงจุ้ยขั้นพื้นฐานรุ่นที่ 6 จากชมรมภูมิโหราศาสตร์ อีกทั้งเพื่อนบ้านเป็นชินแสจากเมืองจีน คุยถูกชะตาและอยากที่จะถ่ายทอดความรู้ฮวงจุ้ยให้กับตน แต่ตอนนี้ยังไม่มีเวลาเรียนรู้อย่างเป็นจริงเป็นจัง

นำฮวงจุ้ยไปปฏิบัติ : สิ่งที่เรียนรู้และนำมาปฏิบัติส่วนใหญ่เป็นการจัดฮวงจุ้ยกับที่อยู่อาศัย เช่น ตรวจตราดูประตู โต๊ะ ครัว และห้องน้ำ โดยใช้เข็มทิศ (ล่อเก) พิจารณาหาหาองศาที่สอดคล้องดับดวงชะตา "ซีเกียว"(การผูกดวงจีน)

ทัศนะเกี่ยวกับฮวงจุ้ย : ผู้ให้สัมภาษณ์เปรียบชินแสเหมือนหมอ คนที่ไม่สบายก็จะไปหาหมอ ไม่ใช่ว่าจะหาหมอเรื่อยๆ ดังนั้นผู้ที่ปรึกษาหาชินแสมักจะมีเรื่องร้อนใจหรือประสบปัญหา พิจารณาแล้วจะเห็นว่าวิชาฮวงจุ้ยนั้นมีพื้นฐานปฏิบัติใกล้เคียงกับหลักการทางสถาปัตย์ ผู้อยู่อาศัยได้ประโยชน์

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ *กรณีศึกษาที่ 3* :

ข้อมูลส่วนบุคคล : ชื่อ นางสาว น้อย นามสกุล ศรีเพชรศิริกุล
อายุ 35 ปี เชื้อสายจีนกลุ่มภาษาแต้จิ๋ว นับถือพุทธศาสนา
สามารถฟังและพูดภาษาจีนแต้จิ๋วได้
อาชีพ ค้าขาย ร้านเฮงล้ง
บรรพบุรุษรุ่นคุณปู่มาจากเมืองจีน

ที่อยู่อาศัย : ย่านเยาวราชในตรอกอิสรานุภาพ (ร้าน) และมีอีกหลังหนึ่งที่ตรอกจันท์ ซอยแฉล้ม

การบูชาบรรพบุรุษ : ไหว้บรรพบุรุษครบรอบวันตายที่บ้าน ในเทศกาลเช็งเม้งไปไหว้สุสาน
ไหว้ อากง, คุณพ่อ ที่สุสานสระบุรี (สุสานสุขาวดี)
คุณพ่อหาซื้อสุสานเองก่อนเสีย ซื้อไว้เมื่อ 25 ปีก่อน ราคา1,500 บาท

ความรู้เรื่องฮวงจุ้ย : เข้าใจฮวงจุ้ยว่าเป็น สุสาน ที่ไปไหว้ในเทศกาลเช็งเม้ง ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ออกเสียงว่า"ฮวงซุ้ย" ฮวงซุ้ยไม่เกี่ยวกับบ้าน อากงเคยเล่าว่าเกี่ยวกับฮวงจุ้ยว่า ผลของสุสานมีผลต่อลูกหลาน

: เมื่อถามถึงกระจกบ้านใหญ่และรูปครุฑที่ติดเหนือประตู ผู้ให้สัมภาษณ์เล่าว่า ตามคำโบราณบ้านที่อยู่ตรงกับกรอบสี่เหลี่ยม (ซอย) ติดกระจกเพื่อสะท้อนสิ่งไม่ดี ติดมานาน 5-6 ปีแล้ว ส่วนนก (ครุฑ) น้าเป็นผู้เอามาติดเพราะคนทรงแนะนำ ทำให้ค้าขายเจริญ ซื้อมาจากศาลเจ้าจีน

ทัศนะเกี่ยวกับฮวงจุ้ย : คุณน้อยเล่าว่าคุณแม่ (อายุ 59ปี) เชื่อมั่นว่าสุสานบรรพชนจะส่งผลต่อความเจริญของลูกหลาน แต่คุณน้อยเองไม่เชื่อว่าฮวงจุ้ยบรรพชนมีอิทธิพลต่อคนที่มีชีวิต เชื่อผลของการกระทำมากกว่า คุณแม่แฉลมกล่าวเพิ่มเติมว่า ถ้าเราจัดพิธีฝังศพด้วยใจบริสุทธิ์ ก็จะได้รับผลดีเอง

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ *กรณีศึกษาที่ 4* :

ข้อมูลส่วนบุคคล : ชื่อ นาย พิชัย นามสกุล ตังธรนินทร์ธากุล
อายุ 60 ปี เชื้อสายจีนกลุ่มภาษาแต้จิ๋ว นับถือพุทธศาสนา
สามารถพูดภาษาจีนคล่อง
อาชีพ ค้าขายของชำ ร้านตรีมิตร
บรรพบุรุษรุ่นคุณปู่มาจากเมืองจีน

ที่อยู่อาศัย : แห่งเดียวคือที่ร้านตรีมิตร ซอยไพบูลย์สมบัติ

การบูชาบรรพบุรุษ : เซ่นไหว้บรรพบุรุษที่บ้านในเทศกาลสำคัญ และในเทศกาลเช็งเม้งจะไปไหว้ซัวจึง (ที่ฝังศพ) สุสานบรรพชนอยู่ที่วัดดอน กรุงเทพฯ ไปไหว้ 3 คน คือ ปู่ และย่าอีก 2 คน ได้ซื้อที่สุสานที่นี่ไว้เมื่อประมาณ 100 ปีก่อน
ถ้าหากไม่ไหว้จะไม่สบายใจ

ความรู้เรื่องฮวงจุ้ย : ผู้ให้สัมภาษณ์เข้าใจฮวงจุ้ยว่าเป็น "การหาทำเลที่ฝังศพ เพราะคนสมัยก่อนเชื่อว่า ฝังอย่างดีเพื่อลูกหลานจะได้เจริญ เมื่อถามถึงสัญลักษณ์ปาก้วย (ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ออกเสียงว่า"โป๊ยข่วย") โป๊ยข่วยมีไว้ใช้สำหรับกั้นสิ่งที่ไม่เป็นมงคลดี แม้ว่าอาคารหลังนี้จะใกล้กับทางเข้าศาลเจ้า แต่ไม่ได้ติดตั้งสัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ยแต่อย่างใด เจ้าของบ้านอธิบายว่า" ถ้าอยู่แล้วดีก็ไม่จำเป็นต้องติด กราบไหว้บูชาเจ้า เจ้าก็ให้สิ่งดีๆ มา ค้าขายดี "

ที่มาของความรู้ : "คุณพ่อเคยพูดถึงอยู่บ้าง แต่ไม่ได้เจาะจงอะไรเป็นพิเศษ" เคยไปปรึกษาซินแสบางครั้ง (ซินแสตาบอด หลังโรงเรียนเผยอิง) "ไม่ได้ไปเฉพาะมีเรื่องร้อนใจเท่านั้น ว่างๆ ก็ไปคุยด้วย

นำฮวงจุ้ยไปปฏิบัติ : เมื่อปรึกษาซินแส โดยเล่าเรื่องต่างๆ ในบ้าน และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟัง

ทัศนะเกี่ยวกับฮวงจุ้ย : คุณพิชัย เข้าใจว่า ฮวงจุ้ยเกี่ยวข้องกับสุสานอย่างเดียว และตามความเห็นของคุณพิชัยคิดว่า "ฮวงจุ้ย คือการฝังศพ คิดว่าฮวงจุ้ยไม่มีอิทธิพลต่อลูกหลาน อยู่ที่ว่า รักดี ทำดี หรือเปล่า ถ้าสุสานมีผลต่อลูกหลานจริง สำหรับลูกหลานที่ขี้เกียจจะเจริญได้ไหม"

: เมื่อถามถึง ลูกหลานว่าเชื่อฮวงจุ้ยกันหรือไม่ คุณพิชัยกล่าวว่า "คิดว่ารุ่นผมคงเผาศพดีกว่า ลูกหลานไม่ยุ่งยาก สุสานอยู่ไกลลูกหลานไปไม่ไหว ในรุ่นหลังๆ คงปฏิบัติธรรมเนียมฝังกันน้อยลง สมัยนี้ลูกก็ไม่ไหว้เจ้า ภาษาจีนก็ไม่เอา" ผู้ให้สัมภาษณ์เน้นว่า ปัจจุบันผู้มีเชื้อสายจีนนิยมเผาศพกันมากแล้ว

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ *กรณีศึกษาที่ 5* :

ข้อมูลส่วนบุคคล : ชื่อ นาย วิสุทธิ์ นามสกุล มิตรขจรเกียรติ์
อายุ 38 ปี เชื้อสายจีนกลุ่มภาษา แคะ นับถือพุทธศาสนา
สามารถพูด อ่านภาษาจีนได้
อาชีพ ร้านประกอบแว่นสายตา, ทำธุรกิจระหว่างประเทศ

ที่อยู่อาศัย : 2 แห่ง คือ อาคารพาณิชย์ที่ถนนพาดสาย แขวงสัมพันธวงศ์ และที่บ้านที่นนทบุรี

การบูชาบรรพบุรุษ : ไหว้บรรพชนในช่วงเทศกาล วันครบรอบวันตาย และไหว้ที่สุสานหลูกัง ที่จังหวัดชลบุรี ไหว้ปู่และย่าที่ฝังอยู่ด้วยกัน ซื้อเมื่อประมาณ 20 ปีมาแล้ว ราคาประมาณ 50,000 บาท

ความรู้เรื่องฮวงจุ้ย : คุณวิสุทธิ์ พูดถึงเกี่ยวกับฮวงจุ้ยว่า"ฮวงซุ้ยไม่เหมือนกับฮวงจุ้ย ฮวงซุ้ยใช้กับหลุมศพ ส่วนฮวงจุ้ยใช้กับบ้าน สำหรับฮวงซุ้ยสุสานนั้นจะต้องมีภูเขาเสมือนพนักพิงของลูกหลาน มีตาน้ำเพื่อไหลสิ่งที่ดีมา ด้วยเหตุนี้สุสานจึงเพราะมีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขา ในการเลือกทำเลจะให้ซินแสตรวจดูตาน้ำ" และได้เล่าเพิ่มเติมถึงความรู้ที่ได้จากการพูดคุยกับซินแสว่า "เปรียบภูเขาเหมือนตัวมังกร ทางน้ำไหลเป็นทาง น้ำไหลมานำโชคลาภที่ดีมาสู่ลูกหลาน และการทำฮวงซุ้ยสามารถกำหนดให้ลูกหลานรวย โดยดูว่าภูเขาหนุนอยู่ด้านไหน อยู่ในด้านลูกชายหรือลูกสาว" คุณวิสุทธิ์ได้เล่าว่า "ในประเทศฮ่องกงมีที่ฝังแต่ไม่มีโฉนดให้ และมีเงื่อนไขสัญญาเช่า เมื่อโดนไล่ที่ลูกหลานจะเอากระดูกมาเผา ชาวจีนส่วนใหญ่ในสิงคโปร์ประมาณ 90 % จะใช้วิธีเผามากกว่า"

: คุณวิสุทธิ์ได้เล่าถึงประสบการณ์ที่ได้จากการไปต่างประเทศบ่อย จึงได้สังเกตเห็นว่า"แนวคิดฮวงจุ้ยในบ้านเรากับที่ฮ่องกงไม่เหมือนกัน อาจเป็นเพราะที่พักของฮ่องกงและสิงคโปร์ส่วนใหญ่เป็นแฟลต พวกเขาให้ความสำคัญกับชั้น

เลขที่ห้อง รวมถึงทิศทางที่เป็นมงคล มักจะเปลี่ยนห้องถึงแม้จะเสียเงินเพิ่ม โดยมากนิยมเลข 8 เพราะในสำเนียงกวางตุ้ง แปลว่า ความก้าวหน้า "

: เมื่อสัมภาษณ์ถึงความแตกต่างของความเชื่อฮวงจุ้ยในประเทศไทยกับในต่างประเทศ คุณวิสุทธิ์เปรียบเทียบให้ฟังว่า "ฮวงจุ้ยที่ฮ่องกงมักจะใช้กับอาคารใหญ่ๆ ที่เห็นมาเป็นการต่อสู้กันทางฮวงจุ้ย ระหว่างตึกที่คล้ายมีดคมแหลมสู้กันกับตึกตรงข้ามซึ่งทำสิ่งก่อสร้างเป็นรูปปืนใหญ่ ส่วนฮวงจุ้ยในบ้านเราจะใช้ของมาแก้เคล็ด"

: คุณวิสุทธิ์อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ยว่า "ต้องดูสถานที่ด้วยว่าควรใช้สิ่งไหน สิงห์คาบดาบใช้กันสิ่งที่ไม่ดี กระจกใช้สะท้อนกลับ เคยเห็นโรงแรมที่ติดทะเลแห่งหนึ่ง ใช้สามง่ามหันไปทางทะเล อาจมีความหมายว่า เขาได้ประโยชน์จากท้องทะเลโดยตลอด "

ที่มาของความรู้ : เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์มีนิสัยชอบศึกษาความเชื่อต่างๆ สนใจและอยากรู้ว่าเขาคิดอย่างไร โดยมากจะได้จากการพูดคุยกับผู้รู้ หรือแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์กับลูกค้า หรือเพื่อนที่อยู่ต่างประเทศ ประกอบกับมีโอกาสเดินทางไปฮ่องกง และสิงคโปร์บ่อยครั้งจึงได้สังเกตเห็นความแตกต่างกันในรูปแบบของการปฏิบัติตามความเชื่อ

นำฮวงจุ้ยไปปฏิบัติ : เนื่องจากตำแหน่งของอาคารหลังนี้อยู่ตรงข้ามกับซอยข้าวสาร และมีการใช้สัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ย ที่ด้านหน้าอาคารในตำแหน่งที่อยู่แนวเดียวกับซอย ซึ่งมีทั้งเสือคาบดาบ และกระจกป่ากัว (โป๊ยข่วย) คุณวิสุทธิ์เล่าว่า "ติดมานานแล้วตั้งแต่รุ่นคุณปู่ เราก็เชื่อตามบรรพบุรุษ " และได้กล่าวเสริมว่า "การติดเสือคาบดาบ หรือโป๊ยข่วยนี้ ต้องดูวันด้วย ถ้าเป็นวันดีถึงจะนำขึ้นไปติด"

: สำหรับตัวคุณวิสุทธิ์เองเคยติดคริสตัลบอล เพื่อกระจายสิ่งที่ดีๆ ให้ทั่วบ้าน ติดเมื่อครั้งเข้ามาอยู่ในบ้าน ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ พร้อมย้ายที่จู่เอี๊ยะเข้า

: ในด้านฮวงจุ้ยสุสาน คุณวิสุทธิ์เล่าว่า "เมื่อครั้งคุณพ่อเสียก็ปฏิบัติตามธรรมเนียมไทย เก็บศพไว้ 100 วัน มีพิธีกงเต็กก่อนเผา และลอยอังคารที่สมุทรปราการ

ทัศนะเกี่ยวกับฮวงจุ้ย : ในแง่ของฮวงจุ้ยสุสาน คุณวิสุทธิ์คิดว่า ถ้ามีความพร้อมก็จะทำ (สร้างสุสานตามความเชื่อฮวงจุ้ย) อย่างน้อยก็มีผลทางด้านจิตใจ แต่เมื่อถามถึงทัศนะที่มีต่อความเชื่อฮวงจุ้ยที่ว่ามีอิทธิพลต่อโชคชะตาลูกหลาน คุณวิสุทธิ์กล่าวว่า "คงไม่ปักใจเชื่อเสียทีเดียว ดูว่าอะไรที่เขาสร้างให้เราเชื่อและมี

ประโยชน์อย่างไร และเลือกปฏิบัติในสิ่งที่มีเหตุผลพอ" คุณวิสุทธิ์มีทัศนะว่า ในตัวทฤษฎีฮวงจุ้ยมีความแตกต่างกันบ้าง แต่ในหลักของฮวงจุ้ยจริงๆ เน้นสั่งสอนให้มีความกตัญญู และฮวงจุ้ยทำเพื่อเศรษฐกิจ ถ้าทำแล้วไม่เหนือบ่ากว่าแรงก็จะทำ"

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ *กรณีศึกษาที่ 6* :

ข้อมูลส่วนบุคคล : ชื่อ คุณ อรุณี นามสกุล วจีรักษา
อายุ 47 ปี เชื้อสายจีนกลุ่มภาษาแต้จิ๋ว นับถือพุทธศาสนา
สามารถพูดภาษาจีนได้เล็กน้อย
อาชีพ ค้าขายของชำ มินิมาร์ท "ร้านเจียงเฮง"
บรรพบุรุษรุ่นอากง (คุณปู่) มาจากเมืองจีน

ที่อยู่อาศัย : ร้านเจียงเฮง อยู่บนถนนทรงสวัสดิ์ ตัดกับถนนพาดสาย

การบูชาบรรพบุรุษ : ไหว้บรรพบุรุษทั้งที่บ้านและที่สุสาน เทศกาลเช็งเม้งไปที่สุสานกิมน้อย จังหวัดสระบุรี เพื่อไหว้อาม่าและคุณพ่อ (ส่วนอากงเสียที่เมืองจีน)

ความรู้เรื่องฮวงจุ้ย : คุณอรุณีเล่าว่า "ฮวงจุ้ยมี 2 อย่าง คือ ฮวงจุ้ยคนเป็น และฮวงจุ้ยคนตาย ฮวงจุ้ยคนเป็นนั้นจะดูทำเลทิศทาง ละเอียดไปถึงดูดวงชะตาแล้วมากำหนดทิศทาง อย่างบ้านหลังนี้ตรงกับทางสามแพร่ง สมัยก่อนไม่มีใครอยากได้ แต่คุณพ่อไม่มีเงินพอจึงเช้งที่นี่เพราะราคาถูก เมื่อเริ่มเข้ามาอยู่คุณพ่อได้ติดตั้งบางสิ่งเพื่อแก้ไขทำเลที่ไม่ดี (บริเวณระเบียงชั้นสองด้านหน้าอาคาร มียันต์ปากัวที่ทำจากแผ่นไม้, สิงคาบดาบทำจากโลหะ นูนต่ำ, แผ่นป้ายไม้ซึ่งเขียนว่า 山 十 และขวานโดยหันด้านคมมายังถนน) เพราะคนจีนสมัยก่อนถือว่า ทางสามแพร่งจะได้รับสิ่งที่ไม่ดี แต่เมื่ออยู่ก็ทำมาค้าขึ้น ฐานะดีขึ้น จึงเชื่อมาตลอด

: คุณอรุณี กล่าวถึงส่วนของฮวงจุ้ยคนตายว่า "เขาเชื่อกันว่ามีผลต่อลูกหลาน ลูกหลานจะเจริญหรือไม่เจริญอยู่ที่สุสาน สำหรับคุณพ่อร่วมกันกับเพื่อนซื้อที่ทำสุสานไว้เมื่อยังมีชีวิตอยู่ แล้วจับฉลากกันว่าใครได้หลังไหน คุณพ่อซื้อที่สุสานกิมน้อยเมื่อประมาณ 20 กว่าปีก่อนราคาประมาณ สองสามหมื่นบาท

ที่มาของความรู้ ฯ : "โดยส่วนตัวไม่ค่อยยึดธรรมเนียม หรืองมงายในความเชื่อมากนัก แต่ที่รู้เรื่องฮวงจุ้ยอยู่บ้าง เนื่องจากเพื่อนชวนไปเรียน ฮวงจุ้ยขั้นพื้นฐาน ของชมรมภูมิโหราศาตร์ เป็นรุ่นที่ 14 "

น้ำฮวงจุ้ยไปปฏิบัติ : คุณอรุณีกล่าวถึงตัวเองว่า เป็นคนหัวแข็ง ไม่ไหว้เจ้าเพราะถือว่างมงาย เชื่อมั่นว่าคุณธรรมเป็นสิ่งที่น่าชีวิตมากกว่า คุณอรุณีเล่าว่า"แต่ก่อนไม่เชื่อเรื่องฮวงจุ้ยเลย แต่พอไปเรียนแล้วเชื่อบ้าง จากที่ไปเรียนมาจึงพอรู้คร่าวๆ แต่ไม่เคยลองปฏิบัติอย่างเป็นจริงเป็นจัง และไม่เคยไปปรึกษาซินแสเลย" เมื่อซักถามถึงระฆังลมที่แขวนเป็นแนวอยู่หน้าร้าน คุณอรุณีเล่าว่า "หลานชายเขามาอ่านหนังสือเกี่ยวกับฮวงจุ้ยที่ซื้อมา เชื่อว่าติดแล้วดี เขาก็ทำมาให้ติด

ทัศนะเกี่ยวกับฮวงจุ้ย : " เชื่อว่าฮวงจุ้ย 50% เป็นความคิดที่มีเหตุผลมาอธิบายความเป็นจริงได้ เชื่อว่าฮวงจุ้ยมีอิทธิพลต่อบุคคล 50 % ซึ่ง 25 % อาจมีผลจริง อีก 25 %มีความน่าจะเป็นอยู่แล้ว" คุณอรุณีมีความเห็นว่าสิ่งที่ทำให้เกิดความสำเร็จในชีวิตมาจากการกระทำของคนมากกว่า เชื่อว่าถ้าทำดีแล้วจะได้ดีทำสุจริตมีคุณธรรมก็เจริญ ฮวงจุ้ยสุสานเป็นสิ่งที่ไม่เห็นผลแน่นอนและ ถ้าฮวงจุ้ยมีอิทธิพลจริงก็ยังเชื่อว่าเป็นรองคุณธรรมของบุคคล และโดยส่วนตัวแล้วไม่คาดหวังว่า ลูกจะปฏิบัติตามธรรมเนียมฝังให้หรือไม่แล้วแต่ลูกๆจะจัดการ"

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ *กรณีศึกษาที่ 7* :

ข้อมูลส่วนบุคคล : ชื่อ คุณ หมวย นามสกุล แซ่เตีย
อายุ 65 ปี เชื้อสายจีนกลุ่มภาษาแต้จิ๋ว นับถือพุทธศาสนา
สามารถพูดภาษาจีนได้
อาชีพ แม่บ้าน

ที่อยู่อาศัย : ตึกแถวห้องหนึ่ง ในซอยอาเนี้ยเก๋ง

การบูชาบรรพบุรุษ : เช่นไหว้บรรพบุรุษในช่วงตรุษจีน สารทจีน ในเทศกาลเช็งเม้งไปที่ไหว้สุสาน สุสานของสามีไม่ได้ซื้อไว้ก่อน ลูกๆ2 คนหาซื้อเป็นสุสานอยู่ที่ ชลบุรี

ความรู้เรื่องฮวงจุ้ย : ความเชื่อฮวงจุ้ยซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ออกเสียงว่า "ฮวงซุ้ย" นั้นเกี่ยวข้องกับที่ฝังศพอย่างเดียว "คนที่มีเงินพอ เขาก็หาซื้อที่ไว้ฝัง เพราะเชื่อกันว่าการฝังการฝังศพญาติที่ล่วงลับโดยเฉพาะบุพการี ลูกๆต้องทำใจให้บริสุทธิ์ ตั้งจิตอธิษฐานให้ลูกหลานโชคดี เพื่อขอให้วิญญาณบรรพบุรุษคุ้มครองลูกหลาน"

ที่มาของความรู้ : "เท่าที่จำได้ ส่วนใหญ่เคยได้ยินผู้ใหญ่เขาพูดถึงกัน แต่ตนเองไม่รู้เรื่องฮวงจุ้ยมากนัก"

นำฮวงจุ้ยไปปฏิบัติ : เนื่องจากตำแหน่งของอาคารอยู่ตรงกับซอยที่เชื่อมจากถนนมังกร และที่ด้านหน้าของอาคารดังกล่าวติดสัญลักษณ์ฮวงจุ้ย ได้แก่ สิงห์คาบดาบซึ่งทำจากไม้แกะสลัก คุณหมวยเล่าที่มาของสิงห์คาบดาบนี้ว่า "ลูกชายเป็นผู้เอามาติด ลูกชายเขาสนใจและรู้เรื่องพวกนี้" คุณหมวยเล่าถึงการปฏิบัติต่อสิงห์คาบดาบว่า "ต้องบูชาในวันพระ โดยปักธูปไหว้และเซ่นด้วยขิ้นเนื้อ"

ทัศนะเกี่ยวกับฮวงจุ้ย : คุณหมวยเข้าใจว่า สัญลักษณ์ของฮวงจุ้ยที่ปรากฏใช้กับอาคารบ้านเรือนเป็น วิธีการแก้เคล็ดตามความเชื่อที่ว่า ตรงข้ามกับถนน ซอยจะได้รับพลังไม่ดี ไม่เกี่ยวกับความเชื่อฮวงจุ้ย และเมื่อสัมภาษณ์ถึงความรู้สึกที่ได้ติด และหากไม่ติดสัญลักษณ์ดังกล่าวจะรู้สึกเช่นไร "คุณหมวยมองว่าเมื่อคนโบราณเชื่อ ก็ทำตามๆ กันมา แต่เมื่อติดสิงห์คาบดาบแล้วสบายใจกว่าไม่ทำ"

: สำหรับฮวงจุ้ยสุสาน คุณหมวยเชื่อว่า "สำคัญที่จิตใจ ถึงแม้ได้ที่ไม่ดี ถ้ามีจิตใจดีก็จะได้รับผลดีเอง"

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ *กรณีศึกษาที่ 8* :

ข้อมูลส่วนบุคคล : ชื่อ นาย ศุภชัย นามสกุล ตั้งใจอยู่ แซ่เตีย
อายุ 60 ปี เชื้อสายจีนกลุ่มภาษาแต้จิ๋ว นับถือพุทธศาสนา
สามารถพูดภาษาจีนได้
อาชีพ ทำร้านอาหาร ภัตราคารตั้งใจอยู่

ที่อยู่อาศัย : ตึกแถว1 แห่ง ตั้งอยู่ที่ถนนเยาวพานิชย์ แขวงสัมพันธวงศ์

การบูชาบรรพบุรุษ : ยังคงเซ่นไหว้บรรพบุรุษในสารทสำคัญ และเมื่อถึงเทศกาลเช็งเม้งจะไปไหว้สุสานของแม่ยาย ส่วนคุณพ่อที่เสียไปเมื่อ 40 ปีก่อน ทำพิธีเผาศพ เพราะสมัยฐานะทางเศรษฐกิจไม่อำนวย ประกอบกับคุณพ่อเป็นคนกินเจ ซึ่งโดยมากจะทำพิธีเผา เก็บกระดูกไว้ในเจดีย์อยู่ที่วัดพลับพลาไชย ไปไหว้ประจำเพราะอยู่ใกล้ ส่วนสุสานของพ่อตาแม่ยายอยู่ที่ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี ซื้อเมื่อ 10 กว่าปีก่อน ราคา 160,000 บาท

ความรู้เรื่องฮวงจุ้ย : คุณศุภชัยกล่าวว่า "ฮวงจุ้ยเกี่ยวกับที่ฝังศพ ส่วนความเชื่อที่ใช้กับบ้าน เขาไม่เรียกกันว่าฮวงจุ้ย แต่เรียกว่า ตี่ลี่ เป็นการดูทำเลที่ตั้งของบ้าน ดีไม่ดีอย่างไร สำหรับบ้านที่อยู่ตรงกับแยกของทางสามแพร่งเป็นทำเลที่ไม่ดีต้องมีสิงโตมากั้นสิ่งที่ไม่ดีไม่ให้เข้ามาในบ้านได้ อีกตัวอย่างหนึ่งคือ บ้านที่มองเห็นจั่วของวัดหรือเห็นปล่องไฟของเมรุเผาศพ ชาวจีนถือกันว่าไม่ดีเช่นกัน

ต้องใช้เครื่องหมายบางอย่างแก้เคล็ด"

: ฮวงจุ้ยในความหมายของคุณศุภชัย หมายถึง การดูทำเลที่ฝังศพ ด้านหลังของสุสานจะพิงเขาเป็นที่สูง ด้านหน้าเป็นที่ราบต่ำ มีแอ่งน้ำ ด้านหลังเป็นภูเขาเปรียบได้ว่า มีคนอุปถัมภ์มีความมั่นคง น้ำแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ คุณศุภชัยได้เล่าถึงความเชื่อฮวงจุ้ยว่า ตำแหน่งของสุสานระบุถึงลำดับของลูกๆว่าโชคจะตกแก่ลูกชายหรือลูกสาวหรือแก่ลูกคนใดขึ้นอยู่กับสุสานด้วย

ที่มาของความรู้ : พูดคุยกับผู้ที่พอมีความรู้ฮวงจุ้ย ส่วนหนึ่งได้จากการสังเกตจากการปฏิบัติตามความเชื่อของผู้มีเชื้อสายจีน

นำฮวงจุ้ยไปปฏิบัติ : คุณศุภชัยกล่าวว่า "สัญลักษณ์ที่ใช้กับการดูทำเลที่ตั้งบ้าน หรือ ตี่ลี่ นี้พอที่จะรู้จักความหมาย และพอที่จะดูออกว่าทำเลใดน่าจะติดสัญลักษณ์เพื่อกันสิ่งที่ไม่ดี แต่ยังไม่เคยนำความเชื่อดังกล่าวมาปฏิบัติเอง เพราะอยู่ในทำเลที่ดีอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องแก้ไขด้วยวิธีดังกล่าว"

ทัศนะเกี่ยวกับฮวงจุ้ย : ส่วนตัวคุณศุภชัยคิดว่า "การฝังนั้นเป็นพิธีกรรมของชาวจีนในอดีต ในสมัยก่อนเมืองจีนมีที่มากและไม่มีเมรุที่จะเผา จึงมีธรรมเนียมฝังศพ แต่ไม่เชื่อว่า การทำสุสานจะมีผลชะตาชีวิตลูกหลาน" คุณศุภชัยมีความเห็นว่าในอนาคต ลูกหลานที่มีเชื้อสายจีนคงกลายเป็นไทยกันหมดแล้ว ปฏิบัติตามประเพณีไทย คิดว่าการฝังศพที่สุสานจะน้อยลงและต่อไปคงจะไม่มีการไหว้ที่สุสานบรรพชน"

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ *กรณีศึกษาที่ 9* :

ข้อมูลส่วนบุคคล : ชื่อ นาย หุยจั้ว นามสกุล แซ่เตียว
อายุ 64 ปี เชื้อสายจีนกลุ่มภาษาแคะ นับถือพุทธศาสนา
สามารถฟัง พูด และเขียนภาษาจีนได้
อาชีพ เฮ้าศาลเจ้าชินปุนเถ่ากง ถนนมังกร

ที่อยู่อาศัย : อาศัยที่ศาลเจ้าชินปุนเถ่ากง แขวงจักรวรรดิ

การบูชาบรรพบุรุษ : เซ่นไหว้บรรพบุรุษ แต่ในเทศกาลเช็งเม้งไม่ได้ไปไหว้ที่สุสาน คุณหุยจั้วเล่าว่า "บุคคลที่ไม่มีเงินพอจะซื้อที่ฝังศพ เขาก็เผากัน เก็บกระดูกไว้ในกล่องบูชา วางไว้ที่ชั้นๆ เป็นสถานที่ซึ่งสมาคมแคะจัดไว้เป็นที่บูชาบรรพชน

ความรู้เรื่องฮวงจุ้ย : คุณลุงหุยจั้วพูดถึงความเชื่อฮวงจุ้ยว่าเป็น "การฝังศพ ลูกหลานที่มีเงินเขาก็จัดการพิธีศพโดยการฝัง และการทำฮวงจุ้ยนั้นเชื่อกันว่าจะมีผลต่อลูกหลาน

ที่มาของความเชื่อ : คุณพ่อก็ไม่ได้พูดถึง แต่เคยได้ยินได้ฟังมา จึงไม่รู้รายละเอียดเท่าใดนัก

นำฮวงจุ้ยไปปฏิบัติ : คุณลุงหุยจั้วเล่าให้ฟัง รุ่นคุณปู่นั้นมาจากเมืองจีนมารกรากในเมืองไทย แบบเสื่อผืนหมอนใบจริงๆ มีชีวิตที่ลำบาก คุณลุงมีหน้าที่อยู่ดูแลศาลเจ้า มีรายได้ไม่มาก คุณลุงหุยจั้วพูดถึงฮวงจุ้ยว่า "คนที่รวย มีเงินมากพอเท่านั้นที่จะทำฮวงจุ้ยได้"

ทัศนะเกี่ยวกับฮวงจุ้ย : คุณลุงหุยจั้วไม่คิดว่า ผลของการทำฮวงจุ้ย จะมีผลต่อลูกหลาน "ไม่มีอะไรมาวัดได้ แต่ความขยันสามารถทำให้สามารถเลี้ยงหากท้องอยู่ได้ เป็นสิ่งที่เห็นได้แน่นอนกว่า"

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ *กรณีศึกษาที่ 10* :

ข้อมูลส่วนบุคคล : ชื่อ คุณ เพ็ญ นามสกุล ชื่นมีเชาว์

ที่อยู่อาศัย : สำเพ็ง ถนนวานิช1

อายุ 40 ปี เชื้อสายจีนกลุ่มภาษาแต้จิ๋ว นับถือพุทธศาสนา

สามารถฟังได้ พูดได้เล็กน้อย

อาชีพ ค้าส่งประเภทภาชนะพลาสติก

การบูชาบรรพบุรุษ : เซ่นไหว้บรรพบุรุษตามประเพณี และเซ่นไหว้สุสาน 1 แห่งคือที่ บางพระ จังหวัดชลบุรี เป็นสุสานของอากงและอาม่า

ความรู้เรื่องฮวงจุ้ย : คุณเพ็ญกล่าวว่า "ฮวงจุ้ย น่าจะเป็น เรื่องของการดูลักษณะทำเล และเป็นเรื่องของระบบทิศทาง มีทั้งฮวงจุ้ยของบ้าน และฮวงจุ้ยของสุสาน พอรู้คร่าวๆ ว่า ฮวงจุ้ย 2 อย่างนี้จะตรงข้ามกัน ไม่แน่ใจว่าเข้าใจถูกหรือไม่" คุณเพ็ญกล่าวต่อไปว่า " คนรุ่นหลังๆอย่างรุ่นพี่ไม่ค่อยรู้อะไรมาก ส่วนมากพวกผู้ใหญ่จะเป็นคนจัดการ ในครอบครัวมีคุณลุงที่เชื่อในเรื่องฮวงจุ้ยมาก และเป็นผู้ที่ดูและแก้ไขทางฮวงจุ้ยให้

ที่มาของความเชื่อ : ฟังเขาพูดกัน แต่ไม่ได้สนใจเป็นพิเศษ

นำฮวงจุ้ยไปปฏิบัติ : ไม่เคยปฏิบัติด้วยตนเอง แต่ในตำแหน่งของอาคารนี้ตรงข้ามกับห้างตั้งโต๊ะกังซึ่งได้รับตราครุฑพระราชทาน สำหรับทางฮวงจุ้ยแล้วถือว่าการที่อยู่ตรงข้ามกับสิ่งที่น่ากลัว มีอำนาจ จึงใช้วิธีแก้ไขทางฮวงจุ้ย คุณเพ็ญเล่าว่า "คุณลุงเป็นผู้จัดการติดเครื่องหมายโป๊ยข่วยเพื่อกันสิ่งที่ไม่ดี ติดตั้งแต่เริ่มเข้ามาอยู่เมื่อประมาณ 20 ปีก่อน สำหรับการปฏิบัติตามความเชื่อฮวงจุ้ยในรายละเอียดนั้นไม่ทราบ และคงไม่ปรึกษาซินแสฮวงจุ้ย เพราะอยู่ดีมีสุข

และ ค้าขายเจริญ

ทัศนะเกี่ยวกับฮวงจุ้ย : โดยส่วนตัวผู้ให้สัมภาษณ์เองไม่ได้ยึดถือตามความเชื่อนี้อย่างเคร่งครัดนัก สิ่งใดที่ผู้ใหญ่หรือผู้รู้แนะให้ทำ ถ้าสามารถทำได้ก็จะทำ แต่ที่ว่าการจัดฮวงจุ้ยสุสานมีผลต่อความเจริญของลูกหลาน ไม่ชัดเจนเพราะไม่รู้ว่าจะเกิดผลอย่างใด เพราะเกิดมาในยุคที่ดีจึงไม่สามารถบอกได้ว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ *กรณีศึกษาที่ 11* :

ข้อมูลส่วนบุคคล : ชื่อ นาง เสียมแจ้ นามสกุล พันพาท แซ่อื้อ
อายุ 64 ปี เชื้อสายจีนกลุ่มภาษาแต้จิ๋ว นับถือพุทธศาสนา
สามารถพูด เขียนภาษาจีนได้
อาชีพ ผู้ดูแลศาลเจ้าแม่ประดู่ ถนนไพบูลย์สมบัติ

ที่อยู่อาศัย : ศาลเจ้าแม่ประดู่ แขวงสัมพันธวงศ์

การบูชาบรรพบุรุษ : ผู้ให้สัมภาษณ์ยังคงเช่นไหว้บูชาบรรพบุรุษ และไหว้ที่สุสานวัดดอนซึ่งเป็นสุสานอากงและอาม่า (ปู่และย่า) ในวันเช็งเม้ง

ความรู้เรื่องฮวงจุ้ย : คุณเสียมแจ้ คิดว่า "ฮวงจุ้ย คือการหาที่ฝังศพ เท่าที่รู้มาเข้าใจว่าสถานที่ฝังนั้นด้านหลังจะเป็นภูเขา" นอกจากนี้ได้เล่าถึงสุสานในสมัยก่อนว่า "ส่วนใหญ่จะเป็นสุสานรวม โดยซอยย่อยพื้นที่เป็นล็อคๆ อยู่ติดๆกัน หันหน้าไปในทิศทางเดียวกันหมด ที่ของสุสานเป็นสุสานของสมาคมแซ่ ในกรุงเทพนี่มีสุสานที่เก่าแก่ คือ วัดดอน
กรุงเทพฯ

ที่มาของความเชื่อ : ผู้อาวุโสมักจะรู้เรื่องความเชื่อและพิธีปฏิบัติมากกว่า รู้จักความเชื่อฮวงจุ้ยจากการพูดคุยกันกับผู้ใหญ่ในครอบครัว และคนใกล้ชิด

นำฮวงจุ้ยไปปฏิบัติ : ตามความเข้าใจที่ว่าฮวงจุ้ยเกี่ยวข้องกับที่ฝังศพอย่างเดียว โดยคุณเสียมเสียมแจ้ได้ยึดถือเป็นประเพณี ดังนั้นจึงจัดพิธีศพโดยการฝังตามธรรมเนียมจีน แต่สำหรับยุคปัจจุบัน คิดว่า คงให้ลูกหลานจัดพิธีแบบเผาศพจะเหมาะสมกว่า

ทัศนะเกี่ยวกับฮวงจุ้ย : คุณเสียมแจ้มีทัศนะต่อความเชื่อฮวงจุ้ย โดยเชื่อว่า ผลจากทำเลที่ฝังจะมีส่วนในการกำหนดความเจริญแก่ลูกหลานในอนาคต แต่เชื่อว่าสำหรับลูกหลานที่ไม่ดีถึงแม้จะมีสุสานบรรพชนในทำเลที่ดี ผลดีจากสุสานก็จะไม่

เกิด แต่ถ้าเป็นคนที่มีจิตใจดี แม้สุสานในที่ที่ไม่ดี ผลที่ไม่ดีนั้นก็จะไม่เกิดผล

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ *กรณีศึกษาที่ 12 :*

ข้อมูลส่วนบุคคล : ชื่อ นาย มานพ นามสกุล จิรัตนอินธานนท์ แซ่จิว
อายุ 63 ปี เชื้อสายจีนกลุ่มภาษาแต้จิ๋ว นับถือพุทธศาสนา
สามารถพูด อ่าน เขียนภาษาจีนได้
อาชีพ ค้าขาย, ประธานชุมชนมิตรตลาดเก่า

ที่อยู่อาศัย : 27 ตรอกชัยภูมิ จักรวรรดิ

การบูชาบรรพบุรุษ : เช่นไหว้บูชาบรรพบุรุษในวันตรุษจีน สารทจีน และไหว้สุสานบรรพชนที่สุสานสุขาวดี จังหวัดสระบุรี เป็นที่ฝังศพของพ่อและแม่ใหญ่

ความรู้เรื่องฮวงจุ้ย : คุณลุงมานพอธิบายถึงความเชื่อฮวงจุ้ยตามที่เข้าใจว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับการดูทิศทางว่าดีหรือไม่ดี และหาทำเลที่ฝังศพแล้วลูกหลานจะได้รับความเจริญ ฮวงจุ้ยมีส่วนเกี่ยวข้องกับบ้านแต่เขาไม่เรียกว่าฮวงจุ้ย เขาเรียกว่าการดูทำเลมากกว่า อย่างเช่น ทำเลที่เป็นทางแยกสามแพร่งสมัยก่อนถือว่าไม่ดี

: คนจีนสมัยก่อนเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยกันมาก สำหรับคนที่มีฐานะดีมักจะมีซินแสประจำตระกูลกันทีเดียว ทำเลที่ดีตามฮวงจุ้ยในเบื้องต้นต้องมีภูเขา ด้านหน้าเป็นน้ำ เชื่อกันว่าผลจากการทำฮวงจุ้ยที่ดีจะมีผลให้ลูกหลานได้รับผลดี

ที่มาของความเชื่อ : ผู้ใหญ่เคยพูดถึงทำเลการสร้างสุสานให้ฟัง แต่ก็จำได้เล็กๆน้อยๆ รู้เพียงว่าเป็นความเชื่อในการดูทิศทางเพื่อฝังศพ

นำฮวงจุ้ยไปปฏิบัติ : สำหรับงานศพคุณพ่อก็คงทำตามประเพณีเดิม คือ ฝัง เพราะคุณพ่อมาจากเมืองจีนคุณลุงมานพได้เล่าถึงสุสานคุณพ่อว่า "แต่ก่อนฝังที่วัดดอน ซึ่งเป็นที่ฝังรวม แต่เขากำลังจะรื้อสุสานวัดดอนเพื่อสร้างสนามกีฬา จึงย้ายที่สุสานใหม่ ก่อนอื่นต้องดูวันดีแล้วขุดกระดูกขึ้นมา ทำพิธีลวด 3 วัน จึงย้ายไปฝังที่สระบุรี

ทัศนะเกี่ยวกับฮวงจุ้ย : คุณลุงมานพกล่าวว่า "ยุคสมัยเปลี่ยนไปแล้ว ในทำเลทางสามแพร่งที่เคยมองว่าจะทำกิจการใดไม่เจริญ แต่ปัจจุบันน่าจะค้าขายดี เพราะถ้าคนมองเห็นมาก ยิ่งเป็นที่รู้จักค้าขายดี และสำหรับฮวงจุ้ย (ในความหมายของผู้ให้สัมภาษณ์ หมายถึงทำเลสุสาน) ก็คงจะมีคนปฏิบัติตามกันน้อยลง" คุณลุงให้เหตุผลว่า " สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากค่าใช้จ่ายที่สูง โดยเฉพาะค่า

ที่ดิน และยังมีค่าสร้างสุสาน และค่าผู้ทำพิธี ฯลฯ ประการที่สอง สมัยนี้มีลูกหลานน้อยคนที่สนใจปฏิบัติตามความเชื่อแบบจีน ไม่ค่อยเห็นวัยรุ่นเขามาไหว้เจ้ากัน และการจัดพิธีศพคงเปลี่ยนเป็นพิธีเผาศพแทนการฝัง สำหรับความเชื่อฮวงจุ้ยที่มีน้อยคนจะรู้จริง พอถึงรุ่นหลานคงไม่รู้จักฮวงจุ้ยกันแล้ว ประการที่สาม คือ สุสานอยู่ไกล ไม่แน่ใจว่าลูกหลานจะไปไหว้หรือเปล่า

: เมื่อถามถึงทัศนคติส่วนตัวที่มีต่ออิทธิพลของฮวงจุ้ยที่มีต่อบุคคล คุณลุงมานพแสดงทัศนะว่า "เป็นประเพณีจีนก็จริง แต่ลุงกลับไม่เชื่อว่าฮวงจุ้ยจะมีผลทำให้คนนี้รวย คนนี้จน ถ้าไม่ขยันแต่มีสุสานบรรพชนที่มีฮวงจุ้ยดีจะเจริญไหม ลุงเชื่อว่าความขยันอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น ลุงขอเชื่อแค่ 30% เชื่อไว้บ้างเพราะโบราณเชื่อ ปฏิบัติเป็นประเพณี

การศึกษาจากข้อมูลทั้งในส่วนของด้านกายภาพและข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ในแง่ต่างๆ เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยในวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายจีน พอสรุปได้ดังนี้ -

<u>ความสัมพันธ์ของความหมายกับการใช้สัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ย</u>

จากการสัมภาษณ์ผู้อยู่อาศัยในบ้านที่ใช้สัญลักษณ์ฮวงจุ้ยติดหน้าอาคาร ทำให้ทราบว่าสาเหตุส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติตามความเชื่อ เพราะ เกรงกลัวพลังอำนาจลึกลับโดยเชื่อว่ากระทบต่อชะตาชีวิตบุคคล อีกทั้งการปฏิบัติตามฮวงจุ้ยซึ่งคนโบราณได้เตือนไว้โดยผ่านทางความเชื่อนั้นย่อมดีกว่าเสี่ยงไม่เชื่อถือ การตรวจสอบทางฮวงจุ้ยสามารถกระทำง่ายด้วยการสังเกตสภาพแวดล้อม ประกอบกับกฎเกณฑ์พิจารณาทำเลที่ให้โทษและวิธีการแก้ไข ไม่สลับซับซ้อน จึงง่ายต่อเรียนรู้และนำมาปฏิบัติด้วยตัวเอง ด้วยการใช้สัญลักษณ์ที่มีความหมายทางฮวงจุ้ยจะทำให้มั่นใจว่าสามารถป้องกันภัยอันตรายที่เข้ามาคุกคาม ส่วนจะแก้ไขด้วยสัญลักษณ์ประเภทใดนั้นต้องพิจารณาถึงที่มาของพลังประกอบด้วย

ประเภทของสัญลักษณ์ที่ใช้แก้ไขและป้องกันสิ่งเลวร้ายที่เกิดจากพลังที่มาคุกคามในลักษณะทำเลคล้ายๆกันจะใช้วิธีการแก้ไขที่เหมือนๆกัน เช่น อาคารที่มีถนนพุ่งเข้าหามักเลือกใช้คุณสมบัติที่ดุร้ายน่ากลัวของสิงห์คาบตาบมาสยบอิทธิพลที่เลวร้าย สะท้อนพลังนั้นกลับด้วยกระจก และควบคู่เครื่องหมายปากัวที่ทรงอำนาจ จะเห็นได้ว่าเป็นวิธีการปฏิบัติเพื่อต่อสู้ หรือต่อต้าน แต่กรณีที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น หน้าบ้านตรงกับทางเข้าศาลเจ้า ไม่นิยม

ต่อต้านพลังด้วยสัญลักษณ์สิงห์คาบดาบ เพราะเสมือนว่าเป็นการท้าทายอำนาจและทำตนเป็นปฏิปักษ์กับเทพหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้นๆ ชินแสฮวงจุ้ยจะเลือกใช้สัญลักษณ์ที่เหมาะสม อาทิเช่น กระจกแปดเหลี่ยม ยันต์คุ้มครอง (ฮู้) หรือกระถางธูป

การวิเคราะห์และการแก้ไขของฮวงจุ้ยได้ประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องในสภาพแวดล้อมสมัยใหม่ ดังเช่นอาคารที่อยู่ตรงข้ามกับธนาคารที่มีตราครุฑอันเป็นสัญลักษณ์ของแผ่นดิน อยู่ด้านหน้าธนาคาร ฮวงจุ้ยวิเคราะห์ว่าพญาครุฑซึ่งเป็นสัตว์ในจินตนาการมีอำนาจ และเป็นสัญลักษณ์ของตราแผ่นดิน การแก้ไขได้ประยุกต์สิ่งที่มีความหมายสอดคล้อง เช่น การใช้ธงชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่คนในชาติให้ความเคารพมาเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายอันยิ่งใหญ่ บางแห่งอัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์มาประดิษฐานไว้ เนื่องจากฮวงจุ้ยเชื่อว่าสิ่งใดที่เป็นศูนย์รวมแห่งจิตใจของมหาชนแล้วสิ่งนั้นยังเป็นตัวแทนของอำนาจที่ยิ่งใหญ่ได้เช่นกัน ฮวงจุ้ยยังพิจารณาว่าสิ่งใดที่บ่งบอกถึงความไม่เป็นมงคล อาจแผ่อิทธิพลยังผู้อยู่ใกล้เคียงโดยเฉพาะอย่างยิ่งบ้านที่ตรงกับสิ่งที่ไม่เป็นมงคล เช่น มีเสาไฟอยู่หน้าบ้านถือว่าไม่เป็นมงคลเพราะลักษณะของเสาไฟคล้ายกับธูปก้านเดียวที่ใช้ไหว้คนตาย ชินแสมีวิธีแก้ในสถาณการณ์ดังกล่าวโดยใช้กระดาษสีแดงเขียนคำที่เป็นมงคลติดไว้ที่เสาไฟ ประหนึ่งว่ามองออกไปเห็นแต่สิ่งที่เป็นมงคลแทน

ตัวอย่างข้างต้นเป็นเพียงบางส่วนของการใช้สิ่งที่มีความหมายทางฮวงจุ้ยมาแก้ไขทางสัญลักษณ์ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าอาศัยอยู่ ณ ที่แห่งนี้อย่างปลอดภัย รอดพ้นจากภัยที่มองเห็นและภัยจากพลังอำนาจที่เรามองไม่เห็น จึงถือเอาว่าการติดตั้งอุปกรณ์ซึ่งมีความหมายทางฮวงจุ้ยเป็นพิธีกรรมตามความเชื่อฮวงจุ้ย ซึ่งยังสะท้อนให้เห็นว่าพิธีกรรมมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตอย่างราบรื่นเป็นสุข

เมื่อสามารถสังเกตสัญลักษณ์ของฮวงจุ้ยที่หน้าบ้านและสันนิษฐานว่าพวกเขาเชื่อในเรื่องฮวงจุ้ยแล้วจึงแก้ไขด้วยวิธีทางฮวงจุ้ย เมื่อสอบถามปรากฏว่าสัญลักษณ์ฮวงจุ้ยดังกล่าวมีอยู่ก่อนที่จะมาเช่าอาคารต่อ แต่ผู้มาอยู่ใหม่ในทำเลดังกล่าวมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือ หากไม่มีสัญลักษณ์ฮวงจุ้ยของเดิม ก็จะปรึกษาผู้รู้หรือชินแสฮวงจุ้ยมาพิจารณาหาวิธีแก้ไขให้ปลอดภัยเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าผู้อยู่อาศัยที่มีเชื้อสายจีนส่วนใหญ่เชื่อว่า ทำเลที่ให้โทษมีอิทธิพลในทางลบต่อชะตาชีวิตของผู้อยู่อาศัย และมั่นใจว่าการแก้ไขฮวงจุ้ยด้วยสัญลักษณ์ที่เชื่อว่าเป็นเครื่องหมายที่มีความศักดิ์สิทธิ์และอำนาจอยู่ในตัว สามารถป้องกันอิทธิพลแ..วร้ายจากภายนอกได้ ดังกรณีตัวอย่างของคุณนนทชัยได้เช่าอาคารเพื่อทำการค้า ซึ่งทางซ้ายของด้านหน้าอาคารอยู่ตรงกับซอยฝั่งตรงข้าม ในตำแหน่งที่ตรงกับซอยติดตั้งสิงห์คาบดาบที่ทำจากไม้แกะสลัก เป็นของเก่าที่มีอยู่เดิม มีเรื่องเล่าว่าครั้งหนึ่งคนงานเอาลงมาทำความสะอาดโดยไม่ได้บอกกล่าวและวางที่พื้น เมื่อมาทราบภายหลังทำให้คุณขวัญชัยต้องรีบไปปรึกษาชินแสหรือผู้

รู้ฮวงจุ้ย ให้คำแนะนำว่า ควรนำไปให้พระทำพิธีเสียก่อน เจ้าของบ้านจึงได้โอกาสทาสีของเดิมให้ดูใหม่นำไปให้พระที่ปากช่องทำพิธีให้ และนำไปติดที่เดิมโดยดูฤกษ์ยามที่เหมาะสม ตัวอย่างการใช้สัญลักษณ์ทางฮวงจุ้ยในทำเลที่มีปัญหาทางด้านชัยภูมิลักษณะต่างๆ ข้างต้น พอที่จะสรุปได้ว่าชาวจีนให้ความสนใจและคำนึงถึงองค์ประกอบทางชัยภูมิเป็นสำคัญโดยพิจารณาถึงความปลอดภัยในเบื้องต้น เนื่องจากเกรงกลัวพลังอำนาจที่มีอิทธิพลต่อชะตาชีวิตในทางลบ ถึงแม้ว่าพลังอำนาจเป็นสิ่งที่ไม่อาจมองเห็น แต่สามารถสังเกตได้จากสภาพแวดล้อมประกอบกับสัมผัสพิเศษแล้วนำมาแปลความหมายทางฮวงจุ้ย หากวิเคราะห์ตามความเชื่อฮวงจุ้ยแล้วว่าอยู่ในทำเลที่ให้โทษจึงต้องหาวิธีแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นจากอิทธิพลในแง่ร้าย โดยการใช้สัญลักษณ์ที่มีความหมายทางฮวงจุ้ยซึ่งพวกเขาเชื่อว่าเมื่อปฏิบัติตามแล้วจะสามารถป้องกันสิ่งไม่ดีซึ่งเกิดขึ้นกับชะตาชีวิตของบุคคลเนื่องจากอาศัยอยู่ในชัยภูมิที่ไม่ดี

<u>ความสัมพันธ์ของความเชื่อฮวงจุ้ยกับทำเลที่ตั้ง</u>

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าฮวงจุ้ยให้ความสำคัญกับชัยภูมิของที่อยู่อาศัย ทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารและสภาพแวดล้อมภายในอาคารด้วย เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลต่อชะตาของชีวิต ดังนั้นการจัดวางและการกำหนดฮวงจุ้ยโดยอาศัยการผูกพันของกฎธรรมชาติมาปรับชะตากรรมชีวิตให้ดีขึ้น และสัญลักษณ์ฮวงจุ้ยที่มาเกี่ยวข้องอาจจะไม่ปรากฏเป็นรูปธรรม หากแต่เป็นนามธรรมที่แทรกอยู่ในคติความเชื่อของบุคคล เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยในวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายจีน จึงต้องอาศัยข้อมูลสัมภาษณ์ในส่วนลึกถึงการปฏิบัติความเชื่อฮวงจุ้ยและความรู้สึกที่ซ่อนลึกอยู่ในจิตสำนึกของบุคคล

เมื่อสัมภาษณ์ผู้มีเชื้อสายจีนถึงความเชื่อในเรื่องฮวงจุ้ย ในคำว่า ภาษาจีนออกเสียงแตกต่างกันมีทั้งฮวงซุ้ย ฮวงจุ้ย เฟิงจุ้ย และเฟิงสุ่ย แต่ในด้านความหมายนั้นต่างเข้าใจว่า เป็นความเชื่อหนึ่งของชาวจีนที่ตกทอดมาตั้งแต่โบราณ เป็นวิชาที่เกี่ยวกับการหาทำเลสถานที่ที่ดีและเหมาะสม โดยเชื่อว่าหากอยู่ทำเลที่ให้โชคจะทำให้ชีวิตเจริญรุ่งเรือง ฮวงจุ้ยสำหรับสุสานที่คนทั่วไปนิยมออกเสียงว่า"ฮวงซุ้ย"นั้น เชื่อกันว่ามีส่วนกำหนดโชคชะตาอนาคตของลูกหลานได้ด้วย ตัวอย่างเช่น จะให้โชคลาภตกแก่ลูกคนใดคนหนึ่ง ลูกชายหรือลูกสาว หรือให้โชคโดยทั่วถึงกันด้วยวิธีการในฮวงจุ้ยสุสานสามารถกำหนดได้ โดยชินแสจะพิจารณาจากรูปลักษณะของภูเขา การตั้งป้ายหลุมศพ และองค์ประกอบอื่นๆ ของฮวงจุ้ยด้วย

จากการสัมภาษณ์ประชากรในพื้นที่ศึกษา ในแง่ของความเข้าใจถึงความเชื่อฮวงจุ้ยปรากฏว่า ผู้มีเชื้อสายจีนในพื้นที่ศึกษาส่วนมากเข้าใจว่า"ฮวงจุ้ย" เกี่ยวข้องกับการฝังศพที่สุสาน

ดังที่คนโบราณเชื่อกันว่าถ้าหากฝังอยู่ในทำเลที่ดีจะส่งผลที่ดียังลูกหลานด้วย "ฮวงจุ้ย"ไม่เกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัย แต่เมื่อถามถึงสัญลักษณ์ฮวงจุ้ยที่ปรากฏ เช่น เสือคาบดาบ ยันต์ปากัว เป็นที่รู้จักว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อของชาวจีน สามารถสกัดกั้นพลังที่ไม่ดีไม่ให้เข้ามาในบ้านได้ มักจะใช้กับบ้านที่ตรงกับซอย ถนน หรือประตูวัด เข้าใจว่าการปฏิบัติตามความเชื่อเช่นนี้ใช้กับทำเลที่ตั้งที่ไม่ดี ไม่เกี่ยวกับความเชื่อฮวงจุ้ย สำหรับประชากรอีกส่วนหนึ่งเข้าใจตรงตามวิชาฮวงจุ้ยที่ว่า ฮวงจุ้ยมี 2 ประเภทด้วยกันคือ ฮวงจุ้ยสำหรับบ้านที่อยู่อาศัย และฮวงจุ้ยสำหรับสุสาน เข้าใจว่าความเชื่อฮวงจุ้ยคือการเลือกทำเลที่ดี เพราะฮวงจุ้ยที่ดีจะทำให้ลูกหลานได้รับโชคชะตาชีวิตที่ดี และโดยมากเข้าใจว่าองค์ประกอบของฮวงจุ้ย คือการพิจารณาเลือกสรรแต่ปัจจัยทางด้านชัยภูมิที่ถูกต้องเหมาะสมตามตำราฮวงจุ้ยแต่เพียงอย่างเดียว และจากการสัมภาษณ์ยังพบว่า บุคคลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อฮวงจุ้ยแตกต่างกันในส่วนของรายละเอียด

<u>ความสัมพันธ์ของการถ่ายทอดและเรียนรู้ความเชื่อฮวงจุ้ย กับ ระดับความเชื่อฮวงจุ้ยของบุคคล</u>

สำหรับบ้านที่มีสภาพแวดล้อมที่นำโชคร้ายมาสู่ผู้อยู่อาศัยตามความเชื่อของฮวงจุ้ยได้บั่นทอนความมั่นใจทางด้านจิตใจ เพราะเกรงอิทธิพลจากพลังที่ไม่ดีส่งผลร้ายต่อชะตาชีวิตของผู้อยู่อาศัย ดังนั้นการปฏิบัติตามความเชื่อจึงเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด พวกเขาเรียนรู้เกี่ยวกับความเชื่อฮวงจุ้ยจากการสั่งสอนถ่ายทอดด้วยวาจา ให้ลูกหลานเลี่ยงทำเลที่ไม่ดี และหาทำเลที่ดีเพื่อความเจริญ คนส่วนใหญ่เรียนรู้และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของฮวงจุ้ยได้เพียงบางส่วน เพราะตัวเนื้อหาวิชาฮวงจุ้ยมีความละเอียดลึกซึ้งและมีข้อพิจารณาปลีกย่อยมาก ผู้รู้ฮวงจุ้ยและซินแสเท่านั้นที่สามารถเป็นสื่อกลางระหว่างวิชาฮวงจุ้ยและบุคคลได้ดีที่สุด สำหรับบุคคลโดยทั่วไปการจะปฏิบัติตามความเชื่อ หรือ หาซินแสฮวงจุ้ยก็ต่อเมื่อรู้ว่าที่ตั้งบ้านอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เป็นมงคลทางฮวงจุ้ย หรือมิเช่นนั้น เชื่อเพราะประสบกับผลกระทบจากฮวงจุ้ยที่ไม่ดีมาแล้ว จึงหาวิธีแก้ไขทางฮวงจุ้ย หรือ ปรึกษาซินแส จะเห็นได้ว่าความสำคัญของความเชื่อฮวงจุ้ยเสมือนกับยา ที่ผู้มีอาการจะนึกถึงหรือไปหาหมอเมื่อยามไม่สบายนั่นเอง แต่ก็มีบุคคลหลายคนที่เชื่อมั่นว่า การปฏิบัติตามความเชื่อฮวงจุ้ยอย่างถูกต้องนั้น ทำให้บุคคลสามารถกำหนดหรือควบคุมโชคชะตาเปลี่ยนจากเรื่องร้ายให้กลายเป็นดี ปรับเปลี่ยนชะตาชีวิตไปในทิศทางที่ดีขึ้นได้ ความเชื่อในเรื่องฮวงจุ้ยสำหรับกลุ่มนี้เปรียบได้กับ ยาไวตามินที่บำรุงร่างกายให้แข็งแรงยิ่งขึ้น กล่าวได้ว่าความเชื่อฮวงจุ้ยมีความสำคัญและสัมพันธ์ในวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายจีนในความแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการนำฮวงจุ้ยไปใช้ และระดับความเชื่อของบุคคลที่มีต่อความเชื่อในเรื่องฮวงจุ้ย กล่าวคือสำหรับบุคคลที่เชื่อมั่นว่าฮวงจุ้ยมีอิทธิพลต่อชะตาชีวิตและได้รับการถ่าย

ทอดและเรียนรู้ ถึงความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ยมาก จะมีระดับความเชื่อและการปฏิบัติที่เคร่งครัดมากกว่า ความเชื่อฮวงจุ้ยจึงมีบทบาทมากในวิถีชีวิตของพวกเขา

ลูกหลานชาวจีนรุ่นแรกๆ จะได้รับการถ่ายทอดสั่งสอนความรู้ ความเชื่อ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ยึดถือและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด วัฒนธรรมของชาวจีนผสมผสานกับวัฒนธรรมหลักตามกาลเวลา เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้การถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อของจีนค่อยๆ ลดน้อยลงในแต่ละรุ่น ทำให้วัฒนธรรมประเพณีความเชื่อจีนดั้งเดิมหลายอย่างได้สูญหายไปในกาลเวลา การถ่ายทอดสั่งสอนเกี่ยวกับความเชื่อฮวงจุ้ยภายในครอบครัวก็เช่นกัน ค่อยๆ เชื่อถือกันลดน้อยลง จวบจนกระทั่งลูกหลานชาวจีนรุ่นปัจจุบันหรือ ถ้านับจากจีนโพ้นทะเลนับเป็นรุ่นที่ 5 ที่มีการดำเนินชีวิตที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนในสังคมยุคปัจจุบัน เมื่อประสบกับปัญหาด้านต่างๆ ในชีวิตมากมายเกิดความไม่มั่นใจในการดำเนินชีวิตและไม่เชื่อมั่นในโชคชะตาที่ผันผวน จึงหันกลับมาให้ความสำคัญแก่ความเชื่อฮวงจุ้ยอีกครั้งหนึ่ง เสมือนนำของเดิมมาปัดฝุ่นใช้ใหม่และประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตในสังคมสมัยใหม่ เนื่องจากวิชาของฮวงจุ้ยนั้นเป็น วิชาที่ปรับชะตาชีวิตด้วยระบบการผูกพันตามกฎธรรมชาติทำให้บุคคลสามารถกำหนดชะตาชีวิตของตนเองได้ คติความเชื่อดังกล่าวได้ตอบรับความต้องการของบุคคลในการดำเนินชีวิตได้อย่างมั่นใจ จึงกลับมามีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายจีนอีกครั้งหนึ่ง

จะเห็นได้ว่าในครึ่งทศวรรษที่ผ่านมามีการตื่นตัวอย่างมากในวงการฮวงจุ้ยเมืองไทย วิชาฮวงจุ้ยมิได้รู้กันเฉพาะในครอบครัวหรือจำกัดในกลุ่มของชินแสผู้รู้ฮวงจุ้ยเท่านั้น กล่าวคือมีการเผยแพร่ความรู้เรื่องฮวงจุ้ยสู่สังคมภายนอกโดยผ่านกลุ่มองค์กรและสื่อต่างๆ อาทิเช่น ชมรมภูมิโหราศาสตร์ที่จัดอบรมพื้นฐานของความเชื่อฮวงจุ้ยแก่ผู้สนใจโดยทั่วไป และการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือแปลเกี่ยวกับการพิจารณาฮวงจุ้ยหลายเล่ม คลื่นวิทยุ FM. 95 รายการหนึ่งมีช่วงสัมภาษณ์นักดูฮวงจุ้ย ถึงเกล็ดความรู้เรื่องฮวงจุ้ยเป็นประจำ (ในช่วงปี พ.ศ. 2539) และ รายการ "แจงสี่เบี้ยไนท์" ที่แพร่ภาพทางโทรทัศน์มีช่วง"ศาสตร์แห่งฮวงจุ้ย" โดย คุณพิศิษฐ์ เตชะเกษม มาเป็นวิทยากรผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับฮวงจุ้ย เป็นต้น ซึ่งโดยมากเป็นเกล็ดความรู้ฮวงจุ้ยในส่วนของบุคคลและอาคารที่อยู่อาศัย

ความเชื่อในเรื่องฮวงจุ้ยจึงเป็นที่รู้จักของคนโดยทั่วไปและสร้างความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน จึงเป็นโอกาสอันดีที่จะแสวงหาความรู้ฮวงจุ้ยจากสื่อดังกล่าว เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในความเชื่อเกี่ยวกับฮวงจุ้ยจากเดิมที่เลือนหายไป ให้แจ่มชัดขึ้นในความรู้สึกนึกคิดของชาวไทยเชื้อสายจีนอีกครั้งหนึ่ง ผู้ได้เรียนรู้ในเกล็ดของความเชื่อฮวงจุ้ยซึ่งส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีเชื้อสายจีนนั้นได้นำความรู้ที่ได้ยินได้ฟังมาลองปฏิบัติด้วยตัวเอง

ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ กับ การปฏิบัติตามความเชื่อฮวงจุ้ยของบุคคล

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อสังเกตว่า การหาพื้นที่สำหรับปลูกบ้านหรือสร้างสุสานบรรพชน ให้ต้องตามตำราฮวงจุ้ยนั้นเป็นไปได้ยากในยุคปัจจุบัน ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่ใช้ประโยชน์จากพื้นที่กันอย่างแน่นหนา แปลงที่ดินถูกแบ่งขายเป็นที่จัดสรร บ้างก็สร้างอาคารบนที่ดินแล้ว นอกจากสภาพพื้นที่อันจำกัดไม่สามารถกำหนดชัยภูมิตามฮวงจุ้ยได้ การเลือกซื้อที่ดินเพื่อปลูกอาคารและที่อยู่อาศัยสอดคล้องกับความเชื่อฮวงจุ้ยนั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยทางด้านการเงินจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น ย่านเยาวราชและสำเพ็ง ซึ่งเลื่องชื่อว่าเป็นทำเลทอง ผู้ที่ใช้ประโยชน์จากอาคารมีทั้งผู้เป็นเจ้าของอาคาร และผู้เช่า เหตุผลส่วนใหญ่ที่เลือกทำเลนี้เพื่อประกอบธุรกิจการค้า เมื่อถามถึง เกณฑ์การพิจารณาเลือกเช่าอาคารกับความเชื่อเรื่องฮวงจุ้ย โดยสมมติสถาณการณ์ว่า เมื่อมีความจำเป็นต้องเช้งอาคารเพิ่ม หรือ เลือกซื้อบ้านอีกหลังหนึ่ง ท่านจะพิจารณาถึงกฎเกณฑ์ของฮวงจุ้ยประกอบหรือไม่ ผู้ให้สัมภาษณ์ให้คำตอบที่ใกล้เคียงกันว่า จะให้ความสำคัญในเรื่องของฮวงจุ้ยแต่เป็นการเลือกปฏิบัติในสิ่งที่สามารถกระทำได้โดยไม่ลำบากจนเกินไป เช่น การเลือกระหว่างทำเลที่เข้าลักษณะฮวงจุ้ยที่ดีแต่มีราคาสูง กับทำเลที่ไม่สามารถกำหนดชัยภูมิฮวงจุ้ยได้ แต่ราคาเหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจ ผู้ตัดสินใจจะพิจารณาเลือกทำเลหลังมากกว่า แต่เพื่อความแน่ใจจะต้องปรึกษานักดูฮวงจุ้ยเสียก่อนว่าสามารถเยียวยาแก้ไขให้พ้นจากโทษภัยของทำเลที่ให้โทษได้หรือไม่ จากความเห็นข้างต้นทำให้ทราบว่า ในวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายจีนได้ให้ความสำคัญกับความเชื่อฮวงจุ้ย แต่การปฏิบัติตามความเชื่อฮวงจุ้ยจะมากหรือน้อย ส่วนหนึ่งมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจของบุคคลเป็นตัวกำหนด

แม้ว่าบุคคลทั่วไปมีความรู้เรื่องฮวงจุ้ยอยู่บ้าง แต่เมื่อถึงเวลาสำคัญจริงๆ เช่น ประสบกับช่วงวิกฤติในชีวิต, จะซื้อหาหรือสร้างบ้านใหม่, เลือกสถานที่ที่ดีสำหรับสุสาน เป็นต้น ล้วนเป็นเรื่องใหญ่สำหรับผู้มีเชื้อจีน เพราะเชื่อว่ามีผลต่อต่อชะตาชีวิตของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับฮวงจุ้ยในอนาคตเลยทีเดียว จึงต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในเรื่องของฮวงจุ้ยอย่างลึกซึ้ง หรือที่ชาวจีนเรียกว่า "ซินแส" มาเป็นผู้พิจารณาฮวงจุ้ย ดังนั้นจึงต้องเตรียมค่าใช่จ่ายอีกส่วนหนึ่งเป็นค่าดูฮวงจุ้ยตอบแทนแก่ซินแสในราคาที่ได้ตกลงกันไว้ อัตราค่าดูฮวงจุ้ยนั้นขึ้นอยู่กับประเภทของหัวข้อ ความยากง่ายในการพิจารณาฮวงจุ้ย สำหรับผู้มีฐานะทางการเงินดีที่เอื้อต่อการปฏิบัติตามความเชื่อ มักจะให้ซินแสตรวจสอบองค์ประกอบทั้งหมดของฮวงจุ้ยที่เกี่ยวข้องกับโชคชะตา รวมไปถึงการจัดวางตำแหน่งที่ตั้งต่างๆ เช่น โต๊ะทำงาน เตียงนอน ประตู ฯลฯ อยู่ในทิศทางองศาที่เหมาะสมเพื่อเป็นการส่งเสริมโชคแก่บุคคล และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงทาง

ด้านโครงสร้างให้ถูกต้องตามฮวงจุ้ย ถึงแม้ว่าจะต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากก็ตาม ในบางรายถึงกลับยอมทุบฝาผนังห้องหรือย้ายตำแหน่งบันไดด้วยเหตุผลทางฮวงจุ้ย แต่คนส่วนใหญ่เลี่ยงมาใช้วิธีการแก้ไขทางสัญลักษณ์และอุปกรณ์ทางฮวงจุ้ยแทน

ธรรมเนียมหนึ่งที่ชาวจีนถือว่าเป็นหน้าที่ลูกหลานจะต้องปฏิบัติแก่ญาติสนิทผู้ล่วงลับนอกเหนือจากประเพณีกงเต็ก คือ ธรรมเนียมในการฝังศพ และเพื่อให้วิญญาณได้อยู่อย่างสงบจะต้องหาสถานที่ที่ดีสำหรับสร้างสุสานโดยพิจารณาตามความเชื่อฮวงจุ้ย ทำเลที่ดีเยี่ยมคือสถานที่ซึ่งมีแนวเขาภูเขาและองค์ประกอบของเนินดินข้างก่อรูปขึ้นเป็นเสือขาว มังกรเขียว เต่าดำ และหงส์แดง ดังทำเลในอุดมคติของฮวงจุ้ย บริเวณรอบนอกเมืองที่มีภูเขามักพบสถานที่สร้างสุสานก่อตั้งในรูปแบบมูลนิธิต่างๆ โดยซินแสจะเป็นผู้ดูองค์ประกอบของฮวงจุ้ยว่า สถานที่ใดเหมาะสมกับดวงชะตาของเจ้าของสุสานและเป็นพื้นที่อันจะนำความเจริญมาสู่บุตรหลาน รวมถึงการสร้างป้ายจารึกชื่อบนที่ฝังศพก็มีส่วนสำคัญ เพราะจะเป็นตัวชี้ว่าจะให้ความเจริญตกกับบุตรคนใด จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีเชื้อสายจีนพยายามแสวงหาสถานที่สำหรับสร้างสุสาน และให้ความสำคัญกับการก่อสร้างสุสาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตั้งป้ายหินที่สลักชื่อ แต่ละขั้นตอนล้วนต้องใช้ค่าใช้จ่ายจำนวนมากไปกับการซื้อที่สุสาน ค่าก่อสร้างสุสาน ค่าตกแต่งสุสาน และค่าดูฮวงจุ้ยของซินแส สำหรับผู้มีทุนทรัพย์มากจึงมีโอกาสเลือกที่ดินสำหรับสร้างสุสานบรรพชนได้มากกว่า อีกทั้งสามารถเสียเงินทองเพื่อการก่อสร้างสุสานและการตกแต่งสุสาน ถึงแม้ว่าจะมีราคาแพงมากก็ตาม เพราะโดยทั่วไปถือเคล็ดกันว่าห้ามต่อรองราคาค่าก่อสร้างสุสาน ดังนั้นจึงมักพบว่าอัตราค่าก่อสร้างสุสานแต่ละรายจะแพงขึ้นตามฐานะและกำลังทรัพย์ของผู้ว่าจ้าง

พอที่จะสรุปความสัมพันธ์ของความเชื่อฮวงจุ้ยในวิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายจีนได้ว่าในอดีตลูกหลานชาวจีนได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับฮวงจุ้ย โดยเชื่อกันว่าการจัดวางฮวงจุ้ยตามความเชื่อ ไม่ว่าจะเป็นบ้าน หรือสุสาน ในทิศทางที่ถูกโฉลกเป็นมงคลแล้วจะนำมาซึ่งความสุขความเจริญมายังบุคคลที่เกี่ยวข้องกับฮวงจุ้ยนั้นได้ จากองค์ประกอบที่แท้จริงของฮวงจุ้ยทั้ง 4 ประการ แต่จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้คนโดยมากเข้าใจว่า การพิจารณาฮวงจุ้ยนั้นคือหลักการพิจารณาลักษณะทำเลหรือองค์ประกอบทางชัยภูมิที่ดี และถ้าประสบกับลักษณะชัยภูมิที่ไม่ดีจะใช้อุปกรณ์ทางฮวงจุ้ยและด้วยสัญลักษณ์ที่มีความหมายสำคัญทางฮวงจุ้ยมาช่วยแก้ไขได้ เพราะสิ่งที่นำมาแก้ไขทำเลที่ไม่ดีได้ เนื่องจากมีคุณสมบัติที่เฉพาะและมีความศักดิ์สิทธิ์มีอำนาจสามารถป้องกันภัยอันตรายที่เข้ามาคุกคามผู้อยู่อาศัยได้ ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่ได้เปลี่ยนไปทำให้นักดูฮวงจุ้ยต้องต่อสู้กับลักษณะที่คุกคามทางฮวงจุ้ยที่เกิดขึ้นใหม่ การวิเคราะห์และการแก้ไขของซินแสฮวงจุ้ยจึงต้องมีการประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องในสภาพแวดล้อมสมัยใหม่เช่นกัน การเรียนรู้ความเชื่อฮวงจุ้ยจากการสอนสั่งกันภายในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นเกล็ดความรู้บางส่วนของ

ฮวงจุ้ย ในปัจจุบันความรู้ฮวงจุ้ยได้เผยแพร่สู่วงกว้างขึ้นได้เปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้เรียนรู้ฮวงจุ้ยมากขึ้นด้วย ซึ่งแตกต่างจากในสมัยก่อนที่ซินแสหรือนักดูฮวงจุ้ยจะถ่ายทอดวิชาให้แก่บุตรชายหรือลูกศิษย์ในวงแคบเท่านั้น เนื่องจากวิชาฮวงจุ้ยมีเป้าหมายเพื่อปรับชะตาชีวิตของบุคคลให้ดีขึ้น และความสุขความเจริญ มีโชคชะตาที่ดีเป็นสิ่งที่ปรารถนาของคนทั่วไป จึงทำให้ผู้มีเชื้อสายจีนส่วนมากพยายามปรับใช้ความเชื่อฮวงจุ้ย เพื่อให้ได้ความเจริญรุ่งเรืองมีชีวิตที่ดี แต่การปฏิบัติตามความเชื่อฮวงจุ้ยนั้นส่วนหนึ่งต้องอาศัยปัจจัยด้านการเงิน เช่น ค่าดูฮวงจุ้ย ค่าที่ดิน-ค่าก่อสร้างสุสาน เป็นต้น ซึ่งหมายความว่าฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลมีส่วนกำหนดการปฏิบัติตามความเชื่อฮวงจุ้ย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย